

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل: متن قوانین - تصویبنامه ها - صورت مفصل مذاکرات مجلس شورای ملی - مذاکرات مجلس سنا
اخبار رسمی - فرامین - انتصابات - آئین نامه ها - بخشنامه ها - آگهی های رسمی و قانونی سوالات

سال ششم - شماره ۱۵۱۵

صفحه ۱

پیر شنبه

شنبه ۱۴ اردیبهشت ماه ۱۳۲۹

دوره شانزدهم قانونگذاری

شماره مسلسل ۱۷

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۱۷

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز شنبه هفتم اردیبهشت ماه ۱۳۲۹
فهرست مطالب:

- ۱- تصویب صورت مجلس
 - ۲- بیانات قبل از دستور آقایان مکرم و شوشتری و آشتیانی زاده و دکتر علوی و ارباب
 - ۳- اجرای مراسم تجلیف از طرف چهار نفر از آقایان نمایندگان
 - ۴- قرائت نتیجه آراء متغذیه اعضای هیئت نظارت بر نامه و اعضای دیوان محاسبات
 - ۵- عدم تصویب دوفوریت طرح پیشنهادی راجع به اصلاح چند ماده از آئین نامه داخلی و تصویب ارجاع اصلاح آئین نامه کمیسیون ۱۲ نفری منتخبه از شعب
 - ۶- طرح گزارش کمیسیون بودجه راجع به پنجاه میلیون اعتبار برای امور عمرانی و بیکاران
 - ۷- تقدیم یک فقره لایحه از طرف آقای وزیر دارائی
 - ۸- تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه
- مجلس دو ساعت و یک ربع قبل از ظهر بریاست آقای گنجی (نایب رئیس) تشکیل گردید

موضوع خواهم کرد چون این موضوع وضع مخصوصی بخود گرفته است و یک عده ای از ایرانیان بخیال اینکه بیماریشان در خارجه قابل معالجه است و در طهران معالجه نمیشود بخارجه میروند و ارز مملکت را بخارج میبرند و باین وسیله مقدار خیلی زیادی ارز از مملکت خارج میشود.

نایب رئیس - این قسمت در صورت جلسه گذشته نیست مربوط بجلسه سابق است و اصلاح شده است. آقای امامی خوئی

امامی خوئی - عرض کنم آقای موقر ضنی بیاناتشان آنروز فرمودند که مادر مملکت پزشک کم داریم و من عرض کردم در ولایات اصلا نداریم نوشته شده است ما اصلا پزشک نداریم و این جمله در ولایات از قلم افتاده و در خارج انعکاس بدی میکند و خواهند گفت که مادر ایران اصلا طبیب نداریم در صورتیکه من عرض کردم در ولایات اصلا طبیب نداریم

نایب رئیس - آقای کشاورز صدر

کشاورز صدر - در جلسه قبل بنده یک اظهاری بر طبق اصل ۱۱ قانون اساسی کردم و در آنجا متذکر شدم و وقتی به مجلس هم آمد معلوم شد مجلس هم هم عقیده بنده است و همینطور که بنده از اصل ۱۱ استنباط کردم آقایان هم تأیید کردند و همین دلیل هم آقایان نمایندگان طهران تشریف آوردند و در مجلس قسم یسار کردند. بنده در آن جا تصریح کردم باینکه اقتضا دارد اگر این اخطار وارد بود باید به آقایانی که در خارج مجلس در هیئت رئیسه مجلس قسم یاد کرده اند اخطار شود و اطلاع داده شود که مطابق این اصل بیایند اینجا قسم بخورند تا اصل یازدهم تکمیل شود و ضمناً لازم است بر عرض برسانم که این مطلبی که بنده عرض کردم از طرف خودم بود و بعد از این هم هر اظهاری بکنم از طرف شخص خودم خواهد بود زیرا بنده بعد از این بعنوان منفرد در مجلس هستم و از طرف فراکسیون

۱- تصویب صورت مجلس

نایب رئیس - اسامی غائبین جلسه گذشته قرائت میشود:
(شرح ذیل خوانده شد)
غائبین با اجازه آقایان: فرهودی مرتضی حکمت، محمد علی منصف، ابوالفتح قهرمان، ابریشم کار، عبدالحمید سالار سنندجی، اقبال، سودآور، سلطانی
غائبین بی اجازه: آقایان: محمد علی نصرتیان، معتمد، غضنفری، محمد ذوالفقاری، محمد حسن امیر - افشاری

دیر آمدگان بی اجازه: آقای محمد علی سعودی
۳۰ دقیقه آقای ابوالفضل تولیت ۳۰ دقیقه آقای حسن اکبر یکساعت

نایب رئیس - نسبت بصورت جلسه گذشته اعتراضی نیست؟ آقای دکتر طباطبائی اعتراضی دارید؟
دکتر طباطبائی - بنده اعتراض دارم. در صورت جلسه نوشته شده است که بنده گفته ام هیچ ناخوشی نیست که در اینجا قابل معالجه نباشد بنده همچو حرفی نزد بنده گفتم هیچ ناخوشی نیست که در طهران معالجه نشود و در خارج معالجه شود و بنده یک روز هم اگر اجازه داده شود یک بیاناتی قبل از دستور در این

و جمعیتی نیست .

نایب رئیس - آقای قبهزاده .

فقیه زاده - بنده راجع بصورت جلسه عرضی ندارم بنده خیال کردم موضوع دستور است و راجع بیان عرض داشتم .

نایب رئیس - آقای حاذقی .

حاذقی - در جلسه قبل وقتی انتخاب شش نفر نظار برنامه مطرح بود بنده تذکره دادم و مطالب من تعریف شده است تذکره من دائر باین بود که مجلس شورای ملی اینطور تفسیر کرده که حقوق اعضاء سازمان برنامه همان حقوقی باشد که در دستگاه دولت است بد خود جناب آقای منصور الملک این جا متمهد شدند که اگر ضرورت واقعی اینجا کرد که باشخص معینی اضافه ای بدهند کمیسیون برنامه نظر موافق بدهد و داد ولی اخیراً همانطوری که عرض کردم حقوقهای خارج از حدود قانون استخدام کشوری بآنجا داده اند که مورد اعتراض آقایان اداری ها و اکثر نمایندگان مجلس شورای ملی است و باید دولت توجه جلی روی این موضوع بکنند که اسباب یأس مستخدمین صالح فراهم نشود

نایب رئیس - این تذکره اصلاح می شود نسبت بصورت مذاکرات جلسه سه شنبه اعتراض دیگری نیست؟ (گفته شد خیر) صورت مذاکرات جلسه سه شنبه از دیبشت تصویب شد، حالا شروع میکنیم بنطق های قبل از دستور (بعضی از نمایندگان - نتیجه آراء هیئت نظار و دیوان محاسبات را بفرمائید قرائت شود) آن در دستورات است به مد خواننده می شود .

ناصر ذوالفقاری - اجازه بفرمائید؟ بنده اخطار دارم طبق ماده ۱۲ .

(ماده ۱۲ آیین نامه بشرح ذیل توسط آقای صدر زاده خوانده شد) ماده ۱۲ - نمایندگان که بعداً وارد مجلس میشوند قبل از حضور در جلسه علنی مکلفند در حضور هیئت رئیسه سوگند یاد و ذیل سوگند نامه را امضا کنند .

نایب رئیس - آقای ذوالفقاری . ناصر ذوالفقاری - عرضم همین بود که در ماده تصریح شده زیرا یک هدای از آقایان نمایندگان تشریف آورده اند و قسم نغورده اند از این جهت خواستم تذکر بدهم که لازم است قسم بخورند

نایب رئیس - ترتیبش داده شده و پس از نطق های قبل از دستور مطابق هدان ترتیبی که در جلسه قبل معمول شد اجراء خواهد شد

۴- بیانات قبل از دستور آقایان مكرم و شوشری و آشتیانی زاده و دکتر

علوی ومهنلی ارباب

نایب رئیس - آقای مكرم .

حسن مكرم - آقایان نمایندگان محترم میدانند که بنده کمتر در اینجا صحبت میکنم . هر وقت هم بر حسب ضرورت مطلبی را خواسته ام عرض

مجلس برسانم هادتم این نبود که بیاناتم را بنویسم وقرائت کنم ، اما چون يك قسم از مطالب امروز بنده بجهانی که ضمن هرایضم توضیح خواهم داد خالی از اهمیت نیست لزوماً نوشته ام که بیاناتم در تند نویسی مجلس و خبر نگاری روزنامه ها اشتباهاً تعریف نشده وسوء تفاهم و نگرانی تازه ایجاد ننماید وباعث مزاحمت مجدد بنده وتصبیح اوقات گرانبهای مجلس شورای ملی نشود . انصاف میدهم که تند نویسی مجلس حقیقه زحمت میکشند و تا حدیکه امکان پذیر است سعی میکنند بیانات نمایندگان را درست یادداشت کنند و بهیچ برسانند لیکن متأسفانه با این چند نفر تند نویس انجام این منظور مقدر نیست وغالباً بصورت مذاکرات مجلس مورد ایراد و اعتراض آقایان نمایندگان قرار میگردد امیدوارم همانطور که مکرر در این خصوص صحبت شده و کاریرداری مجلس وعده داده اند با تهیه و نصب یک دستگاه ضبط صوت رفع این نقیصه را بفرمائید امامطلبی که میخواستم بعرض مجلس برسانم این است که در جلسه ۲۷ فروردین ماه بنده يك تذکره قانونی راجع بساصل الحاقی بایتم قانون اساسی دادم وتوضیح مختصری هم عرض کردم .

در جلسه بعد که صورت مذاکرات جلسه قبل بایستی قرائت وتصویب میشد بنده مریض وغایب بودم بعداً که صورت مذاکرات مجلس را مطالعه کردم معلوم شد بیانات بنده با اشتباهات فاحشی چاپ شده است این اشتباهات و مندرجات بعضی روزنامه ها در قسمت نقل مذاکرات مجلس که متأسفانه غالباً نطق نمایندگان را بطور ناقص ودست و پا شکسته درج میکنند سوء تفاهمی ایجاد کرده است که موجب نگرانی و ایراد و اعتراض عده زیادی از اشخاص روشن فکر واصلاح طلب به بنده شده است کارتی هم با یست شهری از طرف جمعی طرفداران قانون اساسی به بنده رسیده است که هیئت تقدیم مقام ریاست میکنند .

تذکره قانونی بنده این بود که مطابق اصل الحاقی بایتم قانون اساسی مجلسین شورای ملی و سنا محکفند پس از رسمیت یافتن مجلسین بلافاصله در مورد اصول ۴-۵-۶-۷ قانون اساسی و تفسیر مربوط باصل مغتم وهمچنین در اصل هشتم و اصل ۴۹ متمم آن تجدید نظر نمایند توضیحی که در این خصوص عرض کرده بودم و محرک اصلی بنده در این تذکره قانونی بوده و هست این بود که چون شایعات و انتشاراتی بین مردم در محافل سیاسی وغیر سیاسی روزنامه ها در اطراف این مطلب داده میشود که ممکن است موجب نگرانی ملت ایران شده باشد . برای روشن شدن وضعت و رفع نگرانی ملت اقدام شایسته قانونی بعمل آید و این اصل قانون اساسی معوق نماند

متأسفانه در صورت مذاکرات مجلس بیایان بیانات بنده اینطور چاپ شده است: بنده میخواستم یادآوری کنم که این اصل متمم قانون اساسی نماند این بود اشتباه یا غلط فاحش چاپ صورت مذاکرات مجلس که استدعای تصحیح آن

را دارم اما راجع بسوء تفاهمی که برای بعضی از آقایان محترم پیدا شده شفافاً بنده ایراد و اعتراض فرمودم و با یست شهری نوشته اند که چرا اصلاً چنین تذکری در اینجا کرده ام چون یقین دارم که این اعتراضات حاکی از کمال وطن پرستی و علاقه کامل افراد ملت ایران بحفظ قانون اساسی است و این احساسات يك قابل تقدیر و تقدیس است فقط عرض میکنم که تذکرات قانونی اولین وظیفه نمایندندگان مجلس شورای ملی است .

بعطوریکه در جلسه گذشته جناب آقای نخست وزیر در اینجا بیان فرمودند معلوم شد تذکره قانونی بنده بهرورد بوده و در این خصوص در يك جلسه که مرکب از هیئت رئیسه مجلسین شورای ملی و سنا بوده صحبت کرده اند و قرار شده است زودتر اقدام بفرمایند .

نماینده محترم جناب آقای دکتر مصدق هم در جلسه گذشته تشکیل مجلسین را بمنظور اصلاح قانون اساسی با شرط اینکه لایحه قانون انتخابات و لایحه اصلاح قانون مطبوعات مقدم بر آن قرار بگیرد پیشنهاد و یادآوری فرمودند (دکتر مصدق - من هیچوقت همچو چیزی نگفتم) (مکی - گفتند با اینکه من مخالفم) بنابراین شایسته است آقایان معترضین حس بدبینی و سوء ظن را از خود دور ساخته تحت تأثیر تبلیغات معترضین قرار نگیرند و ملت ایران که رشد فکری و سیاسی خود را بدینا نشان داده بنمایندگان مجلسین شورای ملی و سنا که نشانه مردان وطن پرست و آزاد بخواه کشور میباشد اطمینان داشته و بدانند که نمایندگان ملت ایران برای حفظ قانون اساسی که تنها سند استقلال ایران و خوبیهای شهدای راه آزادی و مشروطیت است تا پای جان ایستاده اند و جز در راه خیر و صلاح کشور وسعادت ملت ایران قدمی بر نغواهند داشت . مطمئن باشند با حسن نیت وخیرخواهی اعلیحضرت همایون شاهنشاهی که حافظ قانون اساسی میباشد کمترین خللی بارگان قانون مقدس اساسی وارد نغواهد شد (صحیح است - احسن)

این قسمت را بنده نوشته بودم و بعرض آقایان رساندم از نظر این که مباداً اشتباهی بشود و سوء تفاهمی پیش بیاید اما راجع باین که جناب آقای مکی فرمودند که مخالفم با این جریان بنده هم بنویسه خودم یادآوری میکنم و عرض میکنم که این قانونی است که از مجلس مؤسسان گذشته «حائری زاده - قاچاق بود آن مجلس مؤسسان» صراحت هم دارد که بایستی مجلسین قبل از هر کاری اقدام به تجدید نظر در این اصول بکنند «صحیح است» «کاشاورز صدر - بوجه را هم خوب نبود رسیدگی کنند» به عقیده من هیچ کار نیابستی می کردند، این عقیده نظر بنده است باید اول این کار را میکردند حالا هم تعیین تکلیف باز بسا مجلس شورای ملی است که تصمیمی بگیرند البته روی مصلحت و خیر مملکت و سعادت ملت ایران و غیر از این نخواهد بود. ضمناً بنده استفاده می کنم از موقع و یک نامه و تلگرافهایی از درج به بنده رسیده است راجع به بیامارستان درج که از یول مردم و کمک و عطیه

ملو کانه ساخته شده و دو سه سال است ناقص مانده و هیچ استفاده ای از آن نمی شود بنده خواستم این جا یادآوری کنم ضمن عرض تشکر از اقدامات هیئت مدیره جمعیت شیر و خورشید سرخ ایران وزحماتی که حقیقه کشیده اند برای ساختمانهایی که متجاوز از هزار خانه است برای رعایا و شش باب دهستان و شش باب حمام و ساختمانهای دیگری که در مدت کوتاهی ساخته شده و آقای ویژه رئیس اداره کارگزینی مجلس شورای ملی که متصدی این کار بودند واقفاً زحمات قابل تقدیر و تقدیس حسکشدند که بنده از نزدیک شاهد و ناظر بوده ام ضمناً از مقام ریاست استدعا میکنم که بیادش زحمات و خدمات ایشان قدر دانی بشود و تشویق و کمکی بشود از طرف جمعیت شیر و خورشید هم البته از ایشان قدر دانی خواهم شد . مطابق تلگرافات و نامه هائی که به بنده رسیده از طرف مردم درج وبخصوص رعایائی که از زلزله آسیب دیده بودند مأموریت دارم که تشکرات آنها را به پیشگاه اعلیحضرت همایون شاهنشاهی و ریاست عالی جمعیت شیر و خورشید سرخ تقدیم کنم ضمناً استدعاکنم که از محل وجوه اعاناتی که جمع آوری شده بود برای زلزله زدگان درج و افراد ملت ایران از تمام نقاط کشور با کمال سخاوتمندی و جوانمردی کمکهای شایانی گردند مجلس شورای ملی هم کمک کردند و مبلغ معتنا بیی از آن امانات موجود است از آن محل کمک بفرمائید که بیمارستان آن جا زودتر تکمیل شود و مورد استفاده قرار بگیرد . شرحی هم از طرف جمعی از مستخدمین دولت و غیر مستخدمین دولت رسیده است که چون مفصل است از قرائت آن صرف نظر میکنم و خلاصه آن این است که عده ای از افراد بی بضاعت برای اینکه از پرداخت کرایه منزل که واقفاً خیلی سنگین و سراسر آواراست نجات پیدا کنند و کمکی بهزینه زندگی ایشان شود از اراضی شمال نهر کرج قطعات دویست متری ، سیصد متری خریداری کرده اند و چند سال است هر کدام شاید يك ساختمان مختصری هم برای خودشان کرده اند یا در دست ساختمان است اداره لوله کشی سال گذشته اعلان کرده است که چون اراضی مزبور برای تصفیه خانه لوله کشی لازم است این اشخاص بایستی اراضیشان را با اداره لوله کشی بفرشند و قیمت را هم بنرخ سال ۱۳۲۳ بگیرند معلوم نیست اداره لوله کشی با چه مجوزی چنین اعلانی کرده و چنین تصمیمی را گرفته است (حاذقی - کار عمومی مقدم بر منافع خصوصی است) آقا منافع افراد را هم باید در نظر گرفت و حقوق طبقه مستخدم دولت و طبقه ضعیف را هم باید مراعات کرد و باید با آنها کلمه کرد. بنده از مقام ریاست استدعا میکنم که همین نامه را که بیته نوشته اند مقرر فرمایند با يك شرحی با اداره لوله کشی بفرستند و توصیه مؤکد بشود که باین اشخاص تعدی نکنند (صدر زاده - برای پیشرفت لوله کشی باید يك مقررات خاصی وضع شود) هرایض دیگری هم داشتم ولی چون میدانم وقت گذشته است موقوف میکنم بوقت دیگر . (نامه ها و تلگرافات را تقدیم مقام ریاست نمودند)

نایب رئیس - نامه ها و تلگرافات بکمیسیون هرایش فرستاده میشود .

قبادیان - بنده يك تذکره داشتم اجازه بفرمائید؟ خیلی مختصر است .

نایب رئیس - بفرمائید .

قبادیان - همانطور که در جلسات پیش هم تذکر داده شد در موقع مذاکرات قبل از دستور بایستی يك یا دو نفر از هیئت وزراء حضور داشته باشند حالا هم هیچك از آقایان وزراء نیامده اند تقاضا میکنم این را تذکر بدهید .

نایب رئیس - بسیار خوب . آقای شوشری شوشری - بسم الله الرحمن الرحيم: مخصوصاً شمرده صحبت میکنم واستدعا دارم آقایان نمایندگان محترم و مخیرین جراید این عرایض اصولی مرا کاملاً دقت بکنند که هیچگونه تعریفی درش داده نشود تصور نکنید و نکنند و نزود که خدای ناخواسته در عرض هرایش خیال تشنج بآنها بیاورد فکری با عدم الفت و ائتلاف در نظر م باشد ما برای وصل کردن آمدیم همه که اینجا جمع شده ایم از نمایندگان محترم طهران که تشریف آورده اند اینجا و نمایندگان ولایات همه انشاالله ، انشاءالله برای خدمت باین مملکت و باین جامه آمده ایم (انشاءالله) در جلسه قبل این هم مکرر و بهتر بیدر من یادآورد کردی فرمودند که آن تذکره صحیح بود و هم کردند کمین موضوع خاصی را در نظر دارم و نظر شخصی دارم از این جهت از شخص ایشان هم متشکر و بایشان هم عرض کردم استغفار میکنم و ایشان هم قبول فرمودند بنده در دو جلسه اینجا راجع باساس انتخابات طهران اعتراض اصولی کردم این اعتراض من با از نظر کوتاهی بیان و عدم فصاحت با از نظر تعریف و نظر خاص جواری جلوه کرد که تصور کردند من با افراد خاصی نظر مخصوصی دارم از این جهت آقای دکتر بقائی در روزنامه خودشان استعلامی کردند و من پاسخ روشن دادم و در ذیل آن استدعا کردم که اگر پاسخ من قانع کرده است شمارا بسیار خوب و گرنه بن پاسخ بدهید، جوابی ندادند معلوم شد ارضاء شد خاطر ایشان از هرایش بنده هرایش من چه بود؟ موضوع این است و استدعا دارم در این عرض من شخص آقای دکتر مصدق و آقای حائری زاده پسر موی عزیزم، آقای عامری یا آقای دکتر معظمی یا آقای گنابادی یا آقای نبوی یکی از اینها از این چهارتا بنشینند و يك راه حلی پیدا کنند و آن این است انتخابات سوخته شده طهران تا يك حدودی طبق تشریفات بعمل آمد یعنی چه؟ از طبقات شش گانه دعوت شد دوازده نفر معتمد هم آمدند و وارد شدند ۹ نفر اعضاء اصلی انتخاب شدند هیئت اصلی شروع کردند و اعلان شد و شروع شد بتوزیع تعرفه و اخذ آراء انجمن ختام اخذ آراء را در روز معین اعلان کرد همه فهمیدند آراء تهران و حومه طهران تمام شده است شروع کردند بخواندن آراء البته تالیست و پنج هزار ، یست و شش هزار ، سی هزار رای که خوانده شد کاندیداها يك روش مخصوصی داشت انجمن هم هر روز صورت آراء را میداد و روزنامه هاهم منتشر می کردند بعد از سی هزار بود یاسی و پنج هزار نمایانم حکاندیدها عرض شده این کاندیداها که عوض شدند البته سروصدای

مدهای مردم بیرون آمد با مردمی که ذی نفع بودند مردم بیفرض که ظهور شد اینطور شد البته اعتراض نازل باشخاص معینی میشد و همه میگفتند که دست زدند بسندوق ، موش زلفه زیر سندوق ، رای عوض شده از این جور حرفها و این اعتراضات در آمد این انجمن ها پنجاه و چهارتا بودند این پنجاه و چهارتا را نمی توان همه را گفت که از مردمان غیر شریف بودند البته ممکن است شش تا ، دوتا ، دوازده تا ، یا نوزده تا بیست سندوق دست خورده باشد تردید هم ندارد ، من خودم در آن انتخابات رفتم تعرفه گرفت و رای دادم ولی این انتخابات دوم را قانونی میدانم هر چه اصرار کردند و فشار آوردند گفتم نمیروم من شخصاً رای مخصوصی دارم و قانون انتخابات او را بطلان نمایانم انتخاب فعلی یعنی دوم قانونی نیست (حاذقی - وقتی باطل بشود چه کنند؟) اجازه بدهید من هرایشم را بکنم بیاید حل بکنید من آقایان را حکم قرار می دهم چرا؟ برای اینکه باید اینکار در مملکت درست بشود که هر کس دلش می خواهد نباید آراء را بسوزاند (حاذقی - کار از این درست تر نمیشد رای ها را عوض کرده بودند) بسیار خوب آراء را عوض کرده بودند این آراء که عوض شد در قانون انتخابات جعل کننده ، تطبیح کننده ، تزویر کننده ، برخلاف مقررات عمل کننده برای يك فکری شده برای يك يك مجازاتی معین شده (صحیح است) (حاذقی - کک کنید اجراء شود) آقای حاج حاذقی در قانون انتخابات میگوید باید صورت مجلس باشد ، باید انجمن بطلان کند بنده خودم رفتم بیش آقای عماد ممتاز استاندار محترم طهران که حقیقتاً تجسس کنم (نامی خوبی و بهادری - مرد شریفی است) بلی آقای عماد ممتاز نوه مرحوم میرزا قاضی خان وزیر رفتم بیش ایشان گفت آقا من این صورت را دارم گفتم آقا صورت مجلس را بیاورید ، آنوقت با بغشيان یا بدخشيان نامی است (ناظر زاده - بغشيان) بلی بغشيان نامی گزارش میدهد جناب آقای فرماندار یا استاندار ، حساب الامر رفتم برای رسیدگی ، وقتی وارد شدم در آنجا ، بیکر تپه بن گفتند آراء را بسوزانند ، آراء را بسوزانند؟ از افراد انجمن پرسیدم آقایان شما در این موضوع شرکت داشتید گفتند نه ، خوب پس این يك رکش که داشتن صورت مجلس است که بگویند آقا سندوق نمره ۱ با سندوق حسن آباد یا مسجد جامع این را فلان آدم و فلان آدم تزویر کردند ، نقل کردند عوض کردند و باید بمعکم سیرده شود ، معکم برود این که تویست نیست ، انجمن دم امضا نکرده ، آخرین عمل قبیح که واقع شده ، این روم ، آخر آقایان هر قدر انسان وجهت ملیش زیاد شد هر قدر شخصیت ملی و نمای مملکتیش زیاد شد بعقیده من باید بیشتر بیاید اصول باشد ، رعایت کند که درسی باشد برای بعداً خوب این آراء را بسوزانند ، من آقایان ، استعلام میکنم از شما ، بمنهادر مملکت هر رئیس انجمن باهر انجمن بدون بینه ، بدون اصول ، بدون نشان دادن دزد ، بدون نشان دادن جاهل بیاید بیل خودش اینکار را بکنند این برای مملکت صلاح است؟ البته حالا آقایان تشریف آوردید الحمد لله گل بود بسپزه نیز آراسته شد ، بنده صک

نمیوانم ، چه بگویم ، بگویم ما میر سید علی بهجانی پسر همدار آزادی ، پسر آقا سید عبدالله مخالفم ؟ باجمال امامی پسر مرحوم حاج امام جمعه غوثی مخالفم ؟ دو سه تا از آقایان توی اینها تازه آمده اند ، اینها که همشان صلاحیتشان مسلم است اینها هم یکیشان نبیره صوی من است آقای نریمان ، در چهار پشت متصل میشود بهم ، او هم اولاد سید جزایری است پس در صلاحیت حرفی ندارم ، من ناچارم چون اعتبار نامه مطرح میشود اصولاً بگویم آقایان بروند يك تویچ نامه است نماند ، بایک اصولی آن انتخابات قبل را ندادش را بیاورند که بعد از این در تمام مملکت ، شهرستانها بدانند که اگر کسی حرکت قبیعی کرد ، با رأی مردم ، با افکار مردم ، با اراده مردم ، برخلاف ملت حرکتی کرد ، لااقل توی مجلس شورای ملی یکمده ؛ کلاهی صالح می نشینند میگوند این این حرکت قبیح بود ، این حرکت بد بود ، این حرکت زشت بود ، از این جهت شرفیاب شده الان هم از آقای مصدق خواهش میکنم بنشینند با آقایان ، ماهه هم مقرریم ، اشاه الله دیگر توی مجلس ما اختلافی ایجاد نمیشود ، آن دست مرموز دو دست ساله را اشاه الله با مشیر حقیقت قطع میکنیم ، توجه کنید ، يك موضوع دیگر راهم استفاده میکنم ، یکی از آقایان مبتدعین تجزیه ادویه (برای اینکه لغت خاصی مثل شیمیست یا مثل فلان چیز نگویم) بمن گفت که آقا این روغنهایی که دارند زخارچه وارد میکنند اینها روغن نباتی نیست اینها مضر برای مردم است (ملک مدنی — نباید بیاورند) البته صحیح است ، تقدیس میکنم ، صحیح است ، حالا من این را يك تذکری دادم (دکتر سید امامی — طباً ضرری ندارد) (فقه زادم من در نطق قبل از دستور استدعا کردم که این را وارد نکنند) صحیح است ، تشکر میکنم آقای فقیه زاده ، يك موضوع دیگر ، البته این را من نمیدانم چون اینها فن من نیست ولی اظهار میکنند که معمول شده تمام اقدیه مردم را در این حلبی های مسوم ، بریزند و تمام غذا های مردم مسوم است ، این را من نمیدانم آقایان پزشکان عالی مقام باید اظهار نظر کنند ، اگر اینست باید حتماً جلوگیری کنند (دکتر سید امامی — روغن نباتی طباً ضرر ندارد) آخر میگوند نباتی نیست بنده عرض دیگری ندارم (فقه زادم طباً ضرر ندارد آقای دکتر ولی برای مملکت ضرر دارد)

نایب رئیس - آقای آشتیانی زاده

نیت ، زمان هوش شده ، دوره هوش شده ، مردم چیز میفهمند خاصه اینکه یکمشت دانشجو میگوند آقا وسایل تحصیل و کسب علم را برای ما تکمیل نکنید ، مینظور دانشکده علوم و دانشکده دندان سازی و صنایع زیبا ، این نامه ها را هم تقدیم میکنم خدمتتان که بنده دادند و خواهش کردند که تقدیم کنم اینهم مربوط بیکمده از پزشکباران است

نایب رئیس - بکسیبسون هرايش فرستاده می شود **آشتیانی زاده** - دیگر موضوع سنا است این اختلافی که گفته میشود در اینجا هم در مجلس ملی و هم در مجلس سنا که اختلافی بین مجلس سنا و مجلس شورای ملی است ، بنده مغایم (صحیح است) بنده معتقدم که در اطراف این موضوع صحبت نکنیم و صلاح هم نیست (صحیح است) والته ما بایستی که تبعیت بکنیم از آقایان سناتور ها برای اینکه این بالاخره تازه درست شده و ما باید تبعیت بکنیم (فقیه زاده - آنچه قانون گفته است) آخر ما تازه داریم بر میگرددیم بنویست ، سید سال قبل ، تازه ، طبقه اشراف و طبقه ممتازه قائل شده ایم برای خودمان خوب ، اینها تازه پای کار آورده ایم اینها حق دارند وضع مالیات بکنند اصلاً مجلس شورای ملی هم لازم نیست ، حقیقت عرض میکنم ، حق بدهد با آقایان سناتور ها که وضع مالیات بکنند ، کارها را رسیدگی بکنند خوب ، برای آقایان هم ، برای مجلس شورای ملی هم بعداً اشاه الله وقتی تحول ایجاد شد ، تحول کامل انشاء الله تکمیل شد در ولایات انجمنهای محلی ایجاد میکنند و آنروز نظافت خیابانها ، سرود ، مارش ، امور خیریه ، واز این قبیل برای ماها هم کار پیدا میشود در این صورت آقایان در این مورد زیاد اصرار نفرمایند ، ضمناً این را هم بنده تقدیم میکنم خدمت آقای وزیر دارائی . . . (یکنفر از نمایندگان - این چیست ؟) این نان تبریز است ، تبریز ، و بروز یکمده ای بنده راملات کردند که بعضی از آنها تازه از تبریز آمده بودند (بهادری - الان وضع نان آنجا خوبست) خوب پس اینها اختراع کرده اند (امامی غوثی - آقای آشتیانی زاده اجتهاد در مقابل نص مورد ندارد) وضع مملکت خیلی خوب است ، موضوع دیگر جریان قضیه شاهی است که گفته میشود تحریکاتی در کار بوده است آنقدرم نان ندارند پولها در جاهای مخصوصی خرج میشود و مخصوصاً در سازمان برنامه که مبالغ زیادی آنجا تلف میشود بنده مشغول جمع آوری يك اطلاعات کامل و کافی هستم نسبت به جریان برنامه هفت ساله پافنده ساله یا هفتاد ساله که بعداً در مجلس مطرح میکنم و از ولخرجیها و گشاد بازیهای بیوردی که در آنجا هست صحبت خواهم کرد ، نسبت بآب جاجرود بنده اینجا تلویحاً عرض میکنم که اگر هر چه زودتر آب جاجرود که متعلق بشمار خرده مالکین و مالکین وروایم است حق آنها با آنها داده نشود و جابلوسها و متعلقین بنظور نفع خودشان بیشتر از این موجب بدنامی اشخاصیکه در رأس این مملکت واقع شده اند بشوند بنده اینجا حتی حاضرم استیضاح کنم .

نایب رئیس - آقای دکتر علوی

بنده خیلی تشکر میکنم از همکار محترم آقای آشتیانی زاده که عین بیانی را که در آن جلسه راجع به بیدار شدن افراد جامعه بنده کردم و عرض کردم که افراد جامعه بملات رادیو و روزنامه و اصطکاک بیشتر با هم دیگر آمیخته اند امروز ایشان مطالب بنده را تکرار کردند ، اما راجع به گله ایشان از بنده ، بنده این گله را فریواردم میدانم برای اینکه خیلی بیش از ایشان بدانند دانشجویان پزشکی و بهره شریف و مقدس پزشکی هلاکه دارم تا آقای آشتیانی زاده ، برای اینکه بنده در این کشور در این دنیا هر چه دارم ندارم هست در خلال طبابت بدست آورده ام ولی اساساً مثل اینکه ایشان گوش بهر ایش بنده آنطوریکه باید و شاید نداده اند ، بنده امیل اینکه همه دانشجویان باید کار ورز شوند صدر صد قبول دارم ولی این موضوع مستلزم تعریف حقایق نیست این آقایانی که تظاهر میکنند به بیچوجه من اوجود حق ندارند که بگویند فلان مرخصخانه یا فلان تخت خواب باید تابع دانشکده پزشکی باشد یا تابع وزارت بهداری (آشتیانی زاده - قانون این تکلیف را تصریح کرده است) این کار از وظایف دولت و مجلس شورای ملی است اجازه بفرمائید تشریح میکنم در آن قانون بنده خودم وارد بودم و در آن قانون تصویب شده که بیمارستانهای تهران و هیچ قید نشده بود بیمارستانهای بهداری بدان دانشکده پزشکی واگذار شود و منظور بیمارستانهای بهداری بود که در آن وقت تحت نظر پزشکی دولتی آن بیمارستانها و او گذار شد بدان دانشکده پزشکی دولتی آن بیمارستانهای بهداری هم رجوع شد بخود شهرداری برای اینکه زاید بود برای احتیاجات آنها الان هم اگر دانشجویان می خواهند کارورز بشوند در خود بیمارستان پهلوی و بیمارستانهای دانشکده پزشکی ممکن است در ظرف ۱۰ روز یا یکماه تمام وسایل را فراهم کرد ولی اساساً تعریک کردن یکمده دانشجو بصلاح مملکت نیست آشوب طلبی با علم و معرفت توأم نیست آقای آشتیانی زاده

آشتیانی زاده - دانشجویان آشوب طلب نیستند آقای دکتر

نایب رئیس - آقای ارباب

ارباب - بدو از حضور جناب آقای نخست وزیر و آقای وزیر دارائی استفاده میکنم و دو نکته را متذکر می شوم در این دو دوازدهم که در مجلس تصویب شد و یکدوازدهم ها که شاید در مجلس (حاذقی - باید بودجه کل مملکت بیاید آقای ارباب) منظور من چیز دیگری است تمام متوجه پرداخت حقوق کارکنان دولت هستند صحیح هم هست اما نکته ای را که دولت و مجلس توجه نفرمایند حقوق کارگرا است یعنی مداخله کارائی که با دستگاه دولت طرف محاسبه هستند و ارتزاق می کنند این کارگر ها توجهی بپرداخت حقوق شان نمی شود استدعا میکنم توجهی بمنوبل بفرمائید که همان طوریکه بکارمندان دولت توجه دارند بآن طبقه کارگر هم توجه بمنوبل بشود و دیگر بطوریکه خود جناب آقای نخست وزیر و جناب آقای وزیر دارائی بهتر از بنده

مسبق هستند سازمان برنامه اخیراً دست بکار های متعددی زده و وقتی در کار سازمان ضررش بیشتر از بعضی صرفه جوئیها است و گویا يك مطالباتی از سابق وزارت دارائی بابانك صنعتی دارنده موضوعی است که آقای وزیر دارائی بهتر میدانند و قسمتی پول آنها را نگاه داشته اند استدعا دارم بمل توجه بفرمائید موضوع دیگر تلگرافی است از کرمان رسیده وسایر آقایان هم يك کپی دارند و مربوط بتقسیمات کشور است بنده می خواستم این جا عرض کنم مداخله در تقسیمات کشور از صلاحیت هیئت عالی تصفیه خارج است (صحیح است) هیئت عالی تصفیه برای برکنار کردن عناصر غیر مفید و غیر لازم از کار بود و باین منظور تشکیل شده (حاذقی - چنین معجزه ای که نمیتواند بکند) این سازمان بازها که سالهاست در این مملکت رواج دارد این همیشه بضرر مملکت تمام شده هر روز يك سازمانی تازه داده میشود يك دولت بعد يك سازمان بعد میآید آنرا خراب میکنند این دستگاههایی که تازه میخواستید ، مجدد میخواهید آنرا تاسیس کنید جز تصبیح وقت سود دیگری ندارد و جز از بین رفتن پول نفع دیگری ندارد نتیجه ای هم که منظور است ترتیب نخواهد داد خاصه اینکه کرمان همیشه مرکز استانداری بوده (صحیح است) و حالا شایسته نیست که تبدیل بفرمانداری بشود و بنده اینجا متذکر میشوم الان که کرمان يك استان ویرانه و خرابی است وقتی که يك استاندار آنجا باشد گزارشات استاندار را بطوریکه درم کز توجه میدهند بگزارش يك فرماندار معمولاً توجه نمیدهند عین تلگرافاتی که رسیده است میدهم خدمت جناب آقای رئیس ک اقدامی که لازم است مقرر بفرمایند مبذول شود ، و نسبت باین موضوع تقسیمات کشور در شماره ۹۷ روزنامه صغیر بقلم همکار ارجمند محترم بنده جناب آقای دکتر بقائی يك شرحی بصورت سرمقاله نوشته شده است که بنده خوشبختانه با متأسفانه روزنامه ای ندارم که بنده هم يك سرمقاله جامعی را بنویسم ، اختلاف نظر اصلی هم با جناب آقای دکتر ندارم ، جناب آقای دکتر و فکر آقای دکتر را بنده خیلی بلند تر از اینها میدانم که دیگر بفرمایند اینها باشند که کجا ولایت ایشان است و کجا حوزه انتخابیه بنده ، ایشان و آقایان هر يك و تکمیل تمام مملکت هستند يك نقطه ای که خراب است باید گفت و باید بادستگاهی که بهتر آباد و معمور است با همان دستگاه آن قسمت را اداره کرد ، نباید دیگر من فکر بکنم کمین بزدی هستم فلان عنوانی باید شامل عنوان یزد باشد نه اینطور نیست نظر ما نظر کلی است همه و کبیل تمام مملکت هستیم و نکاتی را که لازم بتوضیح دانستم این است که اولاً غالباً دولتها ضعف نشان میدهند اگر يك مطالبی در جراید درج شد و انتشار یافت تحت تأثیر قرار میگيرند و خدای نخواست مسالحو کشور را آنقدر کلان است توجه نمیکند و برای اینکه دولت مرعوب این نوشتجات یا اظهارات نشود من ناچارم يك حقایقی را عرض کنم اولاً از ۱۳۰۴ که خود بنده در زاهدان ساکن شدم همیشه استاندارها و فرماندار های آنجا رابطه مستقیم با مرکز داشتند مرحوم سرتیپ تاج بخش

(یکنفر از نمایندگان - خدا رحمتش کند) از استاندار های خوب بلوچستان بوده بلوچستان بطوریکه الان اشاره بیک مورد قانونی خواهم کرد همیشه خودش مستقل بوده است عنواناً که مان و بلوچستان با هم گفته میشود در حالیکه فرق نمیکند اگر اشاه الله کرمان از این موضع خرابی و فلاکت بیرون آمد و آنقدر عمران در آنجا سرزیر کرد و انرژی زیاد بشود چه بهتر که بلوچستان را توجه کنید و آنجا را هم آباد بکنید (صحیح است) بلوچستان آباد بشود مردم از فقر و بیچارگی بیرون بیایند جزء قم شناخته بود برای من چه فرق میکند ، تمام حدود و ثغور این مملکت جزء مملکت ایران است و منم ایرانی هستم (اردلان صحیح است) اینجا نوشته اند تصویب نامه مجزی شدن بلوچستان از کرمان غیر قانونی بوده است بنده میخواستم عرض کنم که غیر قانونی نبوده است قانون تقسیمات کشور و وظایف فرمانداران و بخشداران مصوب ۱۳۱۶ آبانماه ۱۳۱۶ تصریح دارد اولاً در قسمت شش آن قانون استان مکران بطور مجزی تصریح شده است (سالار بهزادی - استان نبوده آقای ارباب) نوشته است استان مکران قانون را بخوانید شما مبتدی هستید حالا دوره اول است کسه این حسا تشریف آورده ایسد يك دوره ما این جا زحمت کشیده ایم قانون را ملاحظه کنید ثانیاً تبصره دوازدهم دومینوبند وزارت داخله میتواند با تصویب هیئت وزراء تقسیمات داخلی کشور را و مراکز آنها یا حدود شهرستانها را تغییر دهد و پس از آزمایش و رفع نواقص تقسیمات قطعی را برای تصویب تقدیم مجلس شورای ملی نماید این قانون است ، تصویب نامه متکی بهین قانون صادر شده ، دوم در مقاله اشاره دارد که بلوچستان که فرماندار کل برای آن تهیه شده این معال فرمندان کل برای آقای علم تعیین شده است در حالیکه این طور نیست و پس از آنکه بنده در دوره یازدهم انتخاب شدم رفته پیش رئیس دولت گفتم بلوچستان خرابتر از آن است که شما فکر میکنید صدها نفر هستند که یکسانتیر ساترین بدن ندارند باید يك توجهی کرد افتخاری برای من ندارد که من و کبیل باشم و کاری انجام ندهم اولین قدمی که مصلحت اقتضا کرد این بود که يك شخص شایسته ای برود در رأس امور کشوری آنجا فعالیت کند (سالار بهزادی - آقای علم مورد تصدیق همه است) آقای علم آنوقت در اروپا بود بنده فکر کردم دیدم تنها جوانی که دارای انرژی و علم و فضل است و احترامات خانوادگی هم در آن ناحیه دارد و میتواند ماهیانه مبلغی از جیب خودش خرج بکند و دارای سفرهای هم هست ، ایشان هستند ، رفتیم بمرض اعلیحضرت همایونی رسانیدیم و استدعا کردیم ایشان تعیین شدند رفتند و کردند آنچه را که آقایان هم شاید تاحدی میدانند ، این است و نظری غیر از این نبوده و این اقدام را بنده حکرم (نورالدین امامی - يك اقدام برای ما بکنید آقای ارباب) دیگر اشاره باین شده است که تمام این مقدمات برای این بود که خدای نخواست بلوچستان و سرستان تجزیه بشود این حرفها صحیح نیست بلوچستان جزء لاینفک ایران است (صحیح است) (نورالدین امامی - کی

گفته است ؟ (حاذقی) — این مطالب را در مجلس صحبت نکنید (بنده تذکر می‌دهم و می‌دانم که یک عناصر مشکوک می‌روند یک تلقیناتی می‌کنند و سبب میشود بروی کافند می‌آید و این کافنها می‌رود در ولایات **نورالدین امامی** - یاره کنید بریزید دور **نایب رئیس** — آقای ارباب چند دقیقه وقت بیشتر باقی نمانده

دیوان محاسبات و اعضاء نظارت سازمان برنامه بشرح (زیر قرائت شد) ریاست محترم مجلس شورای ملی هیئت نظارت استخراج آراء جهت انتخاب شش نفر برای نظارت سازمان برنامه با حضور آقایان صدرزاده و دهقان و دکتر سید امامی از طرف هیئت محترم رئیس آراء متخذة را استخراج و قرائت نموده اینک نتیجه آنرا به عرض میرساند :

- ۱- آقای دکتر خشیار
 - ۲- مهندس معظمی
 - ۳- دکتر شیخ
 - ۴- سلطان محمد عامری
 - ۵- زرین کفش
 - ۶- دکتر جلالی
- ریاست محترم مجلس شورای ملی آراء متخذة در جلسه سه شنبه پنجم اردیبهشت ۲۹ برای انتخاب هیئت مرکزی اعضاء دیوان محاسبات با حضور نمایندگان محترم هیئت رئیس مجلس استخراج و قرائت گردیده اینک نتیجه آنرا به عرض میرساند :
- ۱- آقای اشتری (هادی)
 - ۲- آقای اولی
 - ۳- شاهرخ
 - ۴- فرداد
 - ۵- هادی
 - ۶- مجیدزاده
 - ۷- هندلیبی
 - ۸- فاطمی (محمد)

نایب رئیس — بنا بر این ترتیبی که قرائت شد شش نفر به عضویت هیئت نظارت سازمان برنامه و هشت نفر به عضویت دیوان محاسبات انتخاب شدند

نایب رئیس — حالا طرحی بامضای پانزده نفر راجع بایننامه رسیده است که قرائت میشود :

مجلس شورای ملی — آئین نامه جدید دارای معایبی است که باید در عمل معلوم و تدریجاً اصلاح شود ولی بعضی از مواد آن از قبیل ماده ۸ که اعتبارنامه های نمایندگان در جلسه کمیسیون تحقیق رسیدگی و احتمال هر گونه سازش بین کمیسیون یا دولت ویا نمایندگان با کمیسیون داده میشود چنانکه تمام اعتبارنامه های این دوره بی سر و صدا گذشت و هیچکس نفهمید که دخالت دولت در انتخابات دوره ۱۶ تا چه حد بوده و نسبت بخدمت صلاحیت بعضی از نمایندگان که افکار عمومی با انتخاب آنها موافق نبود رویه قضائی کمیسیون تحقیق چه بوده است و چنانچه بدینشوال بگذرد کار بجائی خواهد رسید که هیچک از نمایندگان با آراء طبیعی مردم انتخاب و وارد مجلس نشوند و هیچوقت کشور ایران دارای حکومت ملی نباشد و تا بد آنرا جزو کشورهای عقب مانده قلمداد کنند و همچنین ماده ۱۳۹ آئین نامه جدید که شور در طرح فوری نمایندگان رامو کول بجلسه بمد میکند و باینجهت ممکن است ضرایب غیر قابل جبران نصیب مملکت بشود و باینکه نمایندگان برخلاف اصل ۱۱ قانون

تجاوز نخواهد نمود گزارش آن را تقدیم خواهد نمود

نایب رئیس — آقای امینی اخطار قانونی شما طبق چه ماده ای بود ؟

ابوالقاسم امینی - طبق ماده ۱۳۹ (ماده ۱۳۹ آئین نامه بشرح زیر قرائت شد) لوائح و طرحهای فوری آنها است که فقط یک شوردر آنها لازم باشد و لوائح و طرحهای دو فوری آنها است که پس از تصویب دوفوریت بلافاصله بطبع و توزیع آن اقدام و پس از ۲۴ ساعت از موقع توزیع در مجلس مطرح شود . تقاضای دو فوری بودن طبق ماده ۸۰ در حکم تقاضای تغییر دستور است تقاضای یک فوریت مستلزم آن نیست که بلافاصله فوریت لایحه یا طرح در مجلس مطرح شود لیکن در موقعی که دوفوری بودن تقاضا شود باید در آخر همان جلسه در لزوم و عدم لزوم فوریت بحث ورأی گرفته شود اگر تقاضای فوریت یا دو فوری بودن در ضمن لایحه یا طرحی که در مجلس مطرح است درج نشده باشد و پنج نفر از نمایندگان کتباً تقاضای فوریت یا دو فوری آن لایحه یا طرح را بنمایند بدون مباحثه در باب فوریت اخذ رأی بعمل میآید

ابوالقاسم امینی - این ماده ۱۳۹ است که قرائت شد و آنچه از این ماده استنباط میکنم این است که در آخر جلسه باید در اطراف این موضوع بحث بشود برای این که دستوری در جلسه امروز داریم یا این که این ماده ایهامی دارد یا بنده استنباطم از ماده ۱۳۹ درست نیست .

نایب رئیس - تقاضای دو فوریت فرمودید آقای **دکتر شایگان** - مطلبی که به عرض نمایندگان محترم رسید همان است که هر بنده ورود نمایندگان تهران بمجلس به عرض هیئت رئیسه رسیده است آقایان همه تقریباً متعادل رأی هستند که این آئین نامه ای که گذشته است مضار متعددی دارد (آشتیانی زاده - صحیح است خیلی زیاد) (فلامرضا فولادوند - منافع زیادی هم دارد) اثبات شیبی نفی ما عدا نمی کند، عرض میکنم برای رفع این مشکلات و برای تصحیح این آئین نامه البته وقت ممتدی و مذاکرات ممتدی لازم دارد ولی تشخیص پانزده نفر از آقایان که این طرح را تقدیم کردند این است که بعضی از این مواد اصلاحش فوریت دارد که اگر این مواد اصلاح نشود اصلاح کارهای دیگر تقریباً غیرمقدور است (یک نفر از نمایندگان چرا؟) عرض کنم که فاعده گوایر این جاری است که بعد از این که بنده از اینجا از حضورتان مرخص شدم تشریف بیآورید و اشتباهات بنده را بگوئید و بنده هم خیلی خوشحال میشوم در اینجا نوشته شده است دو فوریت ولی بنده از طرف آقایان مأورم که عرض کنم که یک فوریت رایس میگیریم و فقط تقاضای یک فوریت میشود برای اینکه بکمیسیون برود و اصلاحاتی که لازم است در باب این چهار ماده که عرض شده است انجام بگیرد . عرض دومی دارم و آن این است که مولا تصور میروید بعضی از مواقع که پیشنهادی

میرسد شاید بعضی تصورات برود برای رفع این تصورات بنده عرض میکنم که مطابق اصول کلی هر فاعده ای که بگذرد هر قانونی که بگذرد این قانون برای آینده است و بنا بر این هیچ نوع تأخیری در گذشته نخواهد داشت بنابر این اگر چنین تصوری برود بنده برای رفع این تصور تصریح کردم

نایب رئیس - بنابر این یک فوریت مطرح خواهد بود، آقای نبوی مخالف هستید؟

نبوی - آئین نامه مطابق آنچه بنده تصور میکنم فوائدهی داشت و در بسیاری از موارد فواید آئین نامه در مجلس مشهود شد (صحیح است) آئین نامه ای که در گذشته بود آنطوری که در سابق در مجلس عمل شد باعث ایجاد یک تشنجات تازه ای شد و آن آئین نامه قدیم بعضی از مقامات را نسبت به طرز کار مجلس ظنین نمود و کاری در مجلس مطابق آن آئین نامه نمیکند این بود که یک عده ای در صدر پر آمدند که وضع بهتری برای آئین نامه در نظر بگیرند البته بنده عرض نمی کنم که این آئین نامه هیچ نقضی ندارد همانطور که جناب آقای دکتر شایگان فرمودند نواقصی در آئین نامه هست (فبایدان - زیاد هم هست) یکی دو جا مواد متضاد است ، موادی که در اول نوشته شده است مخالف آن چیزهایی است که در آخر آئین نامه هست و با یک فرصت بهتری باید نشست و اصلاح کرد (صحیح است) و ما هم حالا نمیتوانیم وارد بشویم باصلاح آئین نامه نباید که یکی دو ماده اش را اصلاح بکنیم و بقیه اش را که اصلاح لازم دارد آنها را کنار بگذاریم باید در این آئین نامه تجدید نظر بشود و مطابق معمول طرح در مجلس بشود تصویب بشود در گذشته هم که آئین نامه را در کمیسیون نوشتند باز این هجله شد بطور موقت نوشتند و بطور موقت و با عجله در مجلس تصویب شد و این نواقص دو آن پیش آمد اگر آن دوره هم میگذاشتند که این آئین نامه مطابق قانون در مجلس طرح بشود قطعاً اینطور نمیشد مثلاً این طرحی که آقایان پیشنهاد کردند ذکر شده که فلان ماده نقض میشود و فلان ماده از آئین نامه سابق بجایش گذاشته میشود در صورتی که آئین نامه سابق نقض شده است و بایستی در قانون مطلب کاملاً انشاء شده باشد که ما بینیم به چه طریقی اصلاح خواهد شد (دکتر بقائی - ذکر شده) بنا بر این این معایب در کار هست همانطور که آقایان محترم موافقت فرمودند که یک فوریتش را پس بگیرند موافقت فرمایند که یک فوریت دیگر را پس بگیرند (یک نفر از نمایندگان - اصلاً پس بگیرند بهتر است) این کار بهتر انجام خواهد شد ، موضوع دیگری که فرمودند این بود که بکمیسیون برود الان کمیسیون برای این کار نیست (تیور تاش - پیشنهاد شده که تعیین بشرح) کمیسیون خاصی در دوره گذشته بود آن کمیسیون هم مأموریتش را انجام داد و از بین رفت حال مطابق همان فرمولهائی که آقایان پیشنهاد فرمودند جناب آقای رفیع و آقای تیمور تاش باید کمیسیون انتخاب بکنیم و بعد بفرستیم بکمیسیون .

نایب رئیس - حالا یک نفر موافق صحبت می کند .

ابوالقاسم امینی - بنده اخطار دارم طبق ماده ۱۳۹ اجازه فرمایید ، این ماده میگوید تقاضای یک فوریت مستلزم آن نیست که بلا فاصله فوریت لایحه یا طرح در مجلس مطرح بشود الان ملازمه ندارد که طرح بشود .

نایب رئیس - چنانچه بخواهیم رأی بفوریت بگیریم به بینیم تصویب میشود یا خیر .

ابوالقاسم امینی - آهم ضرورت ندارد اصلای بایستی طرح بشود یا بطبع و توزیع بشود .

نایب رئیس - مانعی هم ندارد آقای **کشاورز صدر** - بنظر بنده حالا که آقایان تقاضای یک فوریت کردند هیچ اشکالی ندارد از جناب آقای نبوی هم بنده خواهش میکنم که ایشان هم مخالفتشان را پس بگیرند زیرا تردیدی نیست که در این آئین نامه مواد بسیار مضری دارد و شاید موادی هم باشد که نافع باشد آقایانی که اعضاء کرده اند نیامده اند بگویند که تمام آئین نامه از بین برود و آئین نامه قدیم بیاید . میگویند که این مواد ضرورت و اصلاحش زیادتر از مواد دیگر است . باین جهت آمدند گفتند در این مواد تجدید نظر بشود و این مواد را ما پیشنهاد میکنم آقایان موافقت کنند برود بکمیسیون و خاصه وقتی که یک فوریت را قبول کردند و فوریت دوم را گذشت کردند میروند آنجا رسیدگی میشود آقایان و بنده هم که این پیشنهاد را کرده ایم در کمیسیون قبول کنیم یا نکنیم در آنجا استدلال میشود که این ماده باشد یا نباشد ماده دیگر باشد اگر ما بخواهیم این موادی که اصلاح آن نهایت ضرورت دارد موکول کنیم باصل آئین نامه مثل این است که تعلیق بعمل بکنیم و بنده این آئین نامه را نمی بینم که باین زودی اصلاح بشود و مواد آن بقدری زیاد است که بدردمجلس و حال مانع برسد ، بنا بر این بنده استدعا میکنم که بیک فوریت این لایحه رأی بدهید و بروید بکمیسیون هر کدام هم نظر مخالفی دارند بیایند بگویند دلیل نقض این آئین نامه هم همین بس . . . (اشاره صادقی - کدام کمیسیون؟) کمیسیونی که الان پیشنهاد کردند انتخاب بشود این است بنظر بنده دلیل نقض این آئین نامه بزرگترین نقض آن این است که دیروز و امروز مجلس هلنی و عمومی اعتراف کرد که ماده ۱۲ این آئین نامه خلاف اصل ۱۱ قانون اساسی است (دهقان - معنی ندارد) چطور میگویند که آئین نامه ناقص نیست ، اما یک نکته ای را که آقا تذکر دادند که متأسفانه در دوره یازدهم بودمگر در آئین نامه سابق نوشته شده بود که و کلابند شوند و بهم بد بگویند و با آئین نامه جدید در دوره شانزدهم این عمل نشده امیدوارم که مثل دوره یازدهم شتت و اختلاف نباشد (یک نفر از نمایندگان - انشاء الله) در دوره شانزدهم از ابتدای ورود نمایندگان پیدا بود که بکم آهنگی دارند و اگر آن آئین نامه سابق هم در این مجلس بود و این افکار در نمایندگان بود همان موقع هم کارها زود میکندت البته در آن مواردی که تسریع در امور کشور و وضع قوانین است لازم است ولی مواد دیگرش نقض دارد که باید جبران بشود مثلاً

ارباب - بلی چشم به حال چون آقای رئیس اظهار فرمودند که وقت قریب با تمام است بنده بقیه هر ایضی که دارم موکول بوقت دیگری میکنم و در عین حال که روح و فکر جناب آقای دکتر بقائی را بلندتر از اینها میدانم و مطمئن هستم که شاید نوشتن این مطالب ناشی از تلقین بعضی از عناصر است که نفع خودشان را می بینند این بود که خواستم در این جا متذکر شده باشم که ما مقصودی نداریم جز عمران و آبادی بلوچستان و تتم نقاط کشور ایران و بهر کیفیتی صکه بهتر اداره بشود ما خواهان آن هستیم و چنانچه در وضع مأمورین بلوچستان و ترتیبی که مقرر است و وارد عمل هستند دولت دست بزند و با تئیری بدهد یا فلان فرمانداری را بیعشاری و یا فرماندار کل را به فرمانداری تنزل بدهد بنده این اقدام را یک اقدام تخریبی میدانم و ناشی از سیاستی میدانم که نمیخواهد بلوچستان آباد و عمران بشود

فولادوند - همچو تصمیمی دولت نگرفته است

۳- اجرای مراسم تحلیف از طرف چهار نفر آقایان نمایندگان

نایب رئیس - حالا آقایان بهبهانی ، جمال امامی ، جواد مسعودی ، امیر افشاری مطابق معمول قسم یاد مینمایند .

(در این موقع کلام الله مجید را با احترامات لازمه بمجلس آورده روی میز خطابه گذارده و حضار با احترام آن قیام نمودند)

(متن قسم نامه بشرح زیر توسط آقای بهبهانی قرائت و سایرین تکرار نمودند)

ما اشخاصیکه در ذیل اعضاء مینمائیم خداوند را بشهادت میطلبیم و بقرآن قسم یاد میکنیم سادات که حقوق مجلس و مجلسیان مطابق قانون اساسی محفوظ و مجری است تکالیفی را که بسا رجوع هده است مهم امکان با کمال راستی و در سقی وجد و جهد انجام بدهیم و نسبت باهل حضرت شاهنشاه متبوع هادل منمخ خودمان صدیق و راستگو باشیم و باساس سلطنت و حقوق ملت خیانت ننمائیم و هیچ منظوری نداشته باشیم جز فوائد و مصالح دولت و ملت ایران (آقایان : بهبهانی ، جمال امامی ، جواد مسعودی امیر افشاری قسم نامه را اعضاء نمودند)

۴- قرائت نتیجه آراء متخذة جهت هیئت نظارت بر نامه و اعضاء دیوان محاسبات

نایب رئیس - نتیجه آراء متخذة جهت اعضاء هیئت نظارت بر نامه و اعضاء دیوان محاسبات قرائت میشود . (نتیجه استخراج آراء نسبت بانتهاب همه اعضاء

يك موقعی است که کسی نفر يك طرحی را امضاء میکنند با يك فوریت میدهند، گاهی اتفاق می افتد که خطری متوجه مملکت است که نمیتواند بکسایت نیم ساعت تاخیر کرد ولی این آیین نامه میگوید باید ۲۴ ساعت قبل طبع و توزیع شده باشد مثلاً همان طرحی را که جناب آقای دکتر مصدق السلطنه راجع بنفت در دوره چهاردهم پیشنهاد کردند من قلع و یقین دارم که اگر ۲۴ ساعت جلو تر طبق و توزیع میشد بصوب نیرسید و مجلس تشکیل نمیشد بنا بر این یکی از آن موارد این است از آقایان استدمایکتیم يك فوریتش رای بدهند اگر آنجا نظری دارند میگویند.

فولادوند - بنده اخطار دارم.

نایب رئیس - راجح بایرادی که فرمودند اولاً باید در نظر داشته باشند وقتی این طرح مطرح شد موضوع دو فوریت بود تا بنا مطابق ماده ۱۴۳ که قرائت میشود با پذیرای گرفت.

(ماده ۱۴۳ بشرح زیر قرائت شد)

در موارد لوابح باطرحهایی که يك فوریت آن تصویب شده باشد موضوع بکمیسیون مربوط ارجاع میشود و پس از وصول گزارش کمیسیون بکمیسیون پکنوب در باره آن شور بعمل می آید بدین ترتیب که بدو در کلیات و پس از آن در باب مواد فرداً فرد مذاکره و اخذ رای بعمل می آید هرگاه در مورد شور مواد تصویب نشد آن طرح بالاایچه رد شده محسوب خواهد گردید.

نایب رئیس - بنا بر این يك فوریت است.

فولادوند - اجازه میفرمائید این موضوع اهمیت دارد که بنده تذکر بدهم بنده دو دقیقه عرض دارم، مادر دوره پیش بطوری که خودم مقام ریاست اطلاع دادند نهایت زحمت را کشیدیم برای این آیین نامه، این آیین نامه را مادر دوره یازدهم تهیه نکردیم بلکه از دوره دوم مجلس شورای ملی کمیسیون برای این آیین نامه تشکیل شده برای اصلاح این آیین نامه در زمان فترت مجلس دوره چهاردهم آقای آقاسیدمحمد صادق و عده ای از اشخاصی که وارد بودند بتوان این يك آیین نامه تهیه کردند آن آیین نامه در دوره یازدهم مورد شور و مذاکره کلبه آقایان نمایندگان واقع شد خلاصه يك زحمت زیادی برای تصویب این آیین نامه کشیده شد و بنده مطابق حق و انصاف عرض میکنم که ما خدمت کردیم برای این مملکت برای این کما تریبون مجلس را تقریباً نیز سخترانی و خطابه کرده بودیم و تقریباً چهارده یازده روز يك و کيل می آمد اینجا و حرف میزد و وقت مملکت را تلف میکرد و همچنین موارد دیگر ما این جا خدمت کردیم زحمت کشیدیم و رنج بردیم تا این آیین نامه تصویب شد این آیین نامه نواقصی دارد همان طوری که آقای نبوی فرمودند يك عده ای حاضر نشده اند و یکی مطرح بشود (صحیح است) بنده عقیده ام این است نه فقط برای این سه چهار موردی که جناب آقای دکتر مصدق و سایر آقایان نمایندگان محترم پیشنهاد کردند بلکه برای سایر مواد هر کدام اشکال داشت در کمیسیون مورد شور قرار بگیرد و در مجلس هانی

برای تصویب بیاید که يك باردیگر يك کمیسیون برای تصویب بقیه مواد تشکیل نشود.

نایب رئیس - آقای ملک مدنی.

ملک مدنی - بنده يك قسمت از بیانات آقای فولادوند را می خواهم جواب بدهم چون ایشان اجازه فرمودید به بنده هم اجازه بدهید **نایب رئیس** - بفرمائید.

ملک مدنی - آقایانی که در دوره یازدهم بودند خاطر دارند وقتی که آیین نامه پیشنهاد شد که بکله موادش رای گرفته بشود یکی از اشخاصی مخالفت کرد بنده بودم (صحیح است) آقایان نمایندگان تهران چند نفرشان در آن دوره تشریف داشتند و اطلاع دارند که ما تجربه کردیم هر کاری که با عجله و شتاب زدگی از این مجلس بگذرد يك نواقصی مسلماً در آن مشهود شده است تردیدی نیست، با این جهت مقصودم این است عرض کنم این آیین نامه موادی دارد که مضر است و یکی از آن قسمتها همین قسمتی است که آقایان پیشنهاد کردند راجع بگذشتن اعتبار نامه ها بود، حقیقت قضیه را باید اینجا بیان کنیم که عیب مطلب کجا است، يك وکیل حق دارد در مجلس شورای ملی بصلاحت يك وکیل اعتراض کند یکی از مسائل اصولی يك وکیل این است که باید جریان انتخابش صحیح باشد و حقیقتش مسلم باشد و این حق را این آیین نامه از وکلا سلب کرد، حالا تشریح میکنم که این آیین نامه بوجه صورتی در کمیسیون تصویب شده و بوجه صورتی باعتبارنامه هارسیدگی میشود کمیسیونی مرکب از ۱۸ نفر انتخاب میگردد، از ۱۸ نفر اعضای کمیسیون یا ۱۰ نفر کمیسیون تشکیل میشود و اکثریت دارد، اگر ده نفر بود با اکثریت ۶ نفر يك اعتبارنامه تصویب میشود ۱۲۶ نفر ماهستیم ۱۳۰ نفر اظهار نظر نکردند ۶ نفر آنها اظهار نظر کردند دیگر اینکه وقتی کمیسیون تعقیق اظهار نظر کرد مجلس دیگر حق ندارد اظهار نظر بکند، بنده خودم یکی از اشخاصی هستم که اگر غیر از این بوديك مطالبی در مجلس میخواستم راجع به بعضی از اشخاص اظهار بکنم و این حق از بنده حذف شد و نتوانستم عرض کنم بنا بر این بنظر من نواقص این آیین نامه معزز است، بنده هم نظر آقای فولادوند را دارم که در اغلب مواد باید اظهار نظر بشود (آشتیانی زاده - راجح بنطق هم بفرمائید) همانطوری که گفته شد يك شوری باشد، يك کمیسیون خاصی هم آقای قائم مقام الملک پیشنهاد کردند از هر شعبه ای دو نفر انتخاب بشوند، این ماده را که مورد ابتلاه هست اظهار نظر بکنیم و يك چیزی که مفید باشد بفرستیم بمجلس، بنده میدانم که همه آقایان نمایندگان حسن نیت دارند و طرفدار این هستند که کار های مهم و اساسی در این دوره ۱۶ از روی اصول و مانی صحیح بگذرد بنا بر این اصلاح بنظر من عملی نمیشود مگر اینکه بيك فوریت رای بدهم، و بکمیسیون ارجاع شود و تصمیماتی که لازم است اخذ شود.

نایب رئیس - فوریت اول مطرح است، رای

میگیریم آقایانی که موافق هستند قیام بفرمائید (صدها کنی برخواستند) تصویب نشد بنا بر این طرح باید بطور عادی تلقی شود و جریان پیدا کند حال نسبت به پیشنهاد آقای رفیع باید رای بگیریم (فولادوند - و اما آقایان بی لطفی کردند که پیشنهاد بيك فوریت رای ندارند) (دعوت) - آقا هر کسی آزاد است در رأیش) (بعضی از نمایندگان - بایک امضاء نمیشود طرحی را مطرح کرد) (بعضی از نمایندگان - مایشهاد آقای رفیع را امضاء میکنیم) بنا بر این آقای دکتر مصدق مخالفید؟

دکتر مصدق - بنده میخواهم صحبت کنم **نایب رئیس** - آقایان مخالف نیستند با پیشنهاد آقای رفیع (گفته شد خیر) بنا بر این رای میگیریم به پیشنهاد آقای رفیع موضوع انتخاب دو نفر از هر شعبه برای اصلاح و رفع نواقص آیین نامه آقایانی که موافقت دارند قیام بفرمائید (اکثر برخواستند) تصویب شد.

نایب رئیس - طرح تقدیمی آقایان بکمیسیونی که به همین ترتیب انتخاب خواهد شد مراجعه میشود **۶ - طرح گزارش کمیسیون بودجه راجع باعتبار ۵۰ میلیون ریال جهت امور عمرانی و بیکاران**

نایب رئیس - لایحه مربوط به ۵۰ میلیون ریال که در کمیسیون بودجه تصویب شده قرائت می شود.

(شرح ذیل قرائت شد)

گزارش از کمیسیون بودجه به مجلس شورای ملی کمیسیون بودجه باحضور آقایان نخست وزیر و وزیر راه و معاون وزارت دارائی لایحه پیشنهادی دولت در تقیبلایحه دو دوازدهم فروردین وارد بهشت ماه ۱۳۲۹ را مورد رسیدگی قرار داده و در نتیجه پس از توجه بآیین نامه داخلی مجلس شورای ملی و وقت بلزوم این نکته که لایحه تقدیمی دولت باید مربوط بموضوع معینی باشد ماده اول را طبق نظر نمایندگان دولت از سایر مواد تفکیک و پس از اصلاحات لازم ماده مزبور را بعنوان ماده واحده بشرح زیر تصویب و اینک گزارش آن را تقدیم بمجلس شورای ملی مینماید

ماده واحده - اجازه داده می شود مطابق تشخیص و تصویب هیئت دولت در حدود پنجاه میلیون ریال از محل در آمد عمومی سال ۱۳۲۹ کشور در اختیار سازمان برنامه بگذارند تا بر طبق تصمیمات متخذه از طرف دولت برای هودت دادن افراد متنازل و محل کار خودشان و مشغول نمودن آنها بکارهای راهسازی و کشاورزی و غیره بترتیبی که سازمان مزبور مقتضی بداند بصرف رسانیده وزارت دارائی اسناد آن را که سازمان برنامه روی مقررات خود تنظیم و پرداخت می نماید پذیرفته و بخرج منظور گردد

نایب رئیس - آقای حاذقی مخالف اسم نوشته اند بفرمائید.

حاذقی - مخالفت من با اجازه پرداخت ۵۰ میلیون ریال در اختیار سازمان برنامه برای این است

که با اجراء قانون برنامه ۷ ساله مخالف هستم، برنامه هفت ساله کاری است که مورد علاقه اکثریت قاطع مردم این مملکت است و بدون تردید (بکنفر از نمایندگان - فایده اش چیست؟) تمام مردم اصلاح طلب این مملکت علاقه مند هستند که روی يك اصول و يك مبانی صحیحی يك کارهای اساسی بنفع نوده مردم انجام بگیرد و يك قدمه ای مفید عمرانی و تولیدی برای بهبود وضع کشاورزان و اراکیران که اکثریت مردم این مملکت را تشکیل میدهند در کشور برداشته شود، بطور خلاصه می توان گفت که این برنامه هفت ساله آخرین امید و انتظاری است و آخرین سنگری است که مردم اصلاح طلب این مملکت به آن پناه برده اند و انتظار دارند که با خواست خدا و با همت کسانی که به پیشرفت این مملکت علاقه مند هستند و با توجه خاص دولت این برنامه صورت عمل بیغود بگیرد و آنطور که آرزوی مردم هست منشاء يك اصلاحات و منافع برای مردم و بهبود وضع مردم بشود (خسرو قشقانی - تا حالا که نشده است انشاء الله بعد از این می شود) بنا بر این من با اجراء قانون برنامه مخالف نیستم ولی موافق بودن هم این معنی را نمیدهد که از مباب و نواقصی که در آن دستگاه دیده میشود انتقاد نکنم و انتظارات خودم و عده زیادی از آقایان محترم که با من هم فکر هستند بدولت تذکر ندهم و تقاضای توجه خاص در رفع این نواقص موجوده ننمایم، وقتی که مطالعات دولت های اخیر راجح بسازمان برنامه تمام شد و لایحه اش بمجلس داده شد و بعد بکمیسیون برنامه ارجاع شد خود من عضوان کمیسیون بودم چند هفته با حضور سایر آقایان امضاء کمیسیون جلسه های مکرری تشکیل شد و از طرف دولت و از طرف آقایان علمای اقتصاد و متخصصین رشته های مختلفه برنامه آمدند و توضیحاتی دادند و ما را قانع کردند که بالاخره ما میخواهیم در طی این مدت هفت سال این کارهایی که پیش بینی شده است یکی بعد از دیگری در تمام مملکت اجرا کنند سطح زندگی افراد این مملکت را بالا ببرند یعنی وسایل لازم زندگی مردم را فراهم کنند و احیاناً بتوانیم هزینه زندگی مردم را هم پائین ببریم و کار برای بیکاران فراهم کنیم و وضع کشاورزان مملکت بهبودی پیدا کنند (خسرو قشقانی برای دوستانشان که کار پیدا شد) و بتناسب اوضاع و احوال اقتصادی و کشاورزی و سایر جهات اجتماعی هر استان و شهرستان يك قدمه ای مؤثری بر داشته شود، هر جا مقتضی است سد بسته بشود هر جا لازم است کاخانهجات مختلفی که مناسب باشد تاسیس شود هر جا منطقه مالاریا غیظ است با مالاریا مبارزه شود هر قسمتی که مردم احتیاج مبرم بوسایل و دام کشاورزی دارند با نهاد داده شود، خانه های روستائی ساخته شود و مشکلاتی که الان جلوی پای مردم هست بر داشته شود که مردم این مملکت اکثراً فاقد وسایل اولیه زندگی هستند آنها می توانند حداقل مایحتاج زندگی ایرانی بایک سازمان صحیحی وارد خدمات اجتماعی

آینده او بهتر از گذشته او باشد این توضیحات البته برای امضاء کمیسیون سازمان برنامه قانع کننده بود خاصه اینکه هر يك از امضاء نظریاتی داشتند سه بوقع خودش دادند (خسرو قشقانی - نمونه اش هم دیده شد) و نماینده دولت هم که اغلب خود نخست وزیر وقت بودند پذیرفت بالاخره بمجلس شورای ملی هم مصوبات کمیسیون برنامه را بصورت قانون تصویب کرد و برای اجرا بدولت ابلاغ نمود این قدمی بود که مجلس شورای ملی برداشت و عملاً نشان داد که علاقه مند و خواهان اصلاحات اساسی در مملکت هست و در حقیقت از این کسالت و بطالتی که در دستگاههای وزارتخانه ها مشاهده میکنند که موفق نیستند قدمه ای مفید و عمرانی برای مملکت بردارند خسته شده و مطابق این قانون باین دستگاه اعتماد دارد که تشکیل بشود و شروع کند با اجراء مواد مختلف این برنامه دونگته اساسی در انجام ورد توجه کمیسیون بود که مجلس شورای ملی بآن مواد رای موافقت داد نکته اول این بود که سازمان برنامه يك دستگاه هالیه نظارت و مراقبت در اجرای این مواد و مقررات است زیر امان دانستیم که این وزارتخانه ها باین بودجه های پر عرض و طول باین دستگاههای پر عرض و طولی که دارند در حال حاضر خودشان بقهودی خود کارهای مثبتی نمی کنند تحت نظارت سازمان برنامه باقتضای سکارهائی که برایشان مبین میکنند بکار مشغول باشند و تدریجاً نتیجه کارهای آنها باطلاع مجلس شورای ملی برسد نکته دوم این بود که از بین امضاء و کارمندان که حقوق ازدولت می گیرند و همانطوری که مکرر اینجا در پشت این تریبون اعلام شده است بیش از ۹۰ درصد بودجه این مملکت که با چه وضع رفت آوری از مردم این مملکت گرفته میشود صرف حقوق آنها میشد از همین اشخاص و همین امضاء همین مستخدمین استفاده شود که در حقیقت يك مشکل جدیدی برای مملکت تولید نشود و يك افراد تازه ای توی این ضرر نفع برای خودشان تصور نکنند و مجدداً تحویل بدستگاه این مملکت نشوند و از راه حقوق بگیرى سر بار این مملکت نشوند زیرا ما میدانستیم که در میان مستخدمین دولت مهندس، کارشناس، دکتور در علوم اقتصاد افراد تحصیل کرده عالم اروپا رفته دانشکده دیده فراوان است متأسفانه خرابی سازمان مملکت و نبودن حس مسئولیت و اختیار و عدم وجود يك قوه ناظره ای برای اینکه آن کسی که خدمت نمیکنند گریبانش را بگیرد و تحت محاکمه بکشد و آن کسی که خدمت میکنند تشویق بکنند سبب شده است که اینها در دستگاههای دولت وجودشان نافع نباشد و کارنکرده آخر ما لیست امضاء کنند حقوق بگیرند و اکثر آم متأسفانه حق دارند از اوضاع خاراضی باشند و خودشان جزو متقدمین دستگاه باشند و هر روز معایب دستگاههای مملکت را بگویند نظر این بود آقای افشار صادقی که همین مستخدمین را متمرکز کنند در آن کارهائی که الان تحت نظر سازمان برنامه است و بایک مسئولیت و اختیاراتی شروع بکار کنند البته منکر این نیستم که اگر افراد ایرانی بایک سازمان صحیحی وارد خدمات اجتماعی

خودش بشود شاید بهتر از افراد فرتکی و بهتر از افرادی که مرتباً بمشورم در کشورها برای مملکتشان فدا کاری میکنند حاضر است خدمت بملک خود بکنند و فدا کاری کند ولی دستگاه ادارات ما بک دستگاه و سازمان بوسیله و گفته و روزگ زده شده بود و کاری پیش نرفت ما برای نمونه يك دستگاه تازه با آنها بدیم اگر چه حالاهم می بینیم بعضی از دستگاهها توی این مملکت هست که خوب کار می کنند، بانک ملی را آقایان مستحضرنند ملاحظه میفرمائید، بانک ملی يك مؤسسه ای است که تمام امضاء آن ایرانی هستند هیچ عضو خارجی هم اینجا وجود ندارد ولی کار این بانک مورد رضایت عمومی است زیرا هر فردی مسئول کار معینی است و همان روز باید کارش را انجام بدهد محاسباتش را توی دفتر عمل کند کار ارباب رجوع را انجام بدهد و خلاصه هیچ کاری را از امروز بفردا معوق نگذارد این مراقبتی که در این سازمان هست و از طرف فرد امضاء هست سبب شده است که بانک ملی خوب اداره شود دستگاههای دیگری هم هست در مملکت از آن جمله قسمتهائی در وزارت جنگ هستند که ما بیستم در کارهای خودشان خیلی سریع و خیلی چابک و خیلی منظم به اقدامات مردم رسیدگی میکنند و کارهائی که به بهره شان هست انجام میدهند و خلاصه کمتر کار امروز و این هفته را به آینده میکذارند، این برای نمونه بود، اما بیشتر دستگاههای مملکت این طور نبودند و نیستند زیرا همانطور که عرض شد هیچ عضو دولت خودش را مسئول هیچ کاری نمیداند و افراد زیادی که داخل در يك مشاغل خاصی شده اند اکثر آ در عرض هم و بموازمات هم يك کاری را شروع می کنند و آخر هم هیچ کاری انجام نمیشود مسئولت هم لوٹ میشود و نمیتوانیم بگوئیم آقای مدیر کل، آقای معاون اداره بایک عضو در سایه ای علاقگی توفیق توفیق توفیق تو به وظیفه يك همچو ضرری بمملکت واقع شده ام حتی از مردم فوت شد وهم ضرری بخزانه وارد آمد، و همچو گرفتاری و ابتلائی برابر مردم اضافه شد، بنابراین نظر این بود که سازمان برنامه مجاز باشد يك اشخاصی که تاکنون عضو دولت شده بودند حقوق از دولت میگرفتند بخدمت دعوت بکنند و خلاصه يك قسمت مهمی از بودجه برنامه صرف حقوق این اعضا جدید بشود (افشار صادقی - از اشخاص متخصص باید استفاده کرد) اشخاص متخصصی که تا کنون بیماری عضو دولت شدن پیدا کرده بودند عضو دولت شده بودند و دنبال کار آزاد نمیرفتند منظور این بود که از اینها استفاده شود برای اینکه ما سال گذشته را که حساب کردیم دیدیم بیش از ۸ هزار میلیون بودجه که داشتیم بیش از ۹۰ درصد بنظور حقوق پرداخت شده بود و در حدود ۱۰ درصد آن صرف يك کارهائی شده بود که مربوط بپرداخت فوق ماده و اضافه مزایا و غیره شده بود و برای این مملکت هیچ کار عمرانی انجام نشده بود و خزانه هم بولی نداشت و منظور این بود که امضاء جدیدی استخدام نشود علاوه بر این در اصل قانون پیش بینی شده امضاء مورد احتیاج از دستگاه های دولت بسازمان برنامه داده شود با همدان حقوق و مزایا

خدمت کنند و منظور اول این بود که اعضاء دولت با تشریح همه حمله و هجوم بسازمان برنامه بیاورند و نظر دوم این بود که تفاوتی بین آن کسانی که در سازمان برنامه خدمت میکنند و آنهایی که در دستگاه دولت هستند تفاوتی از حیث حقوق و مزایا نداشته باشند تا اینکه سبب اعتراضات هر روز بطرف مجلس شورای ملی و نمایندگان ملت سرازیر بشود در قسمت اول با فشار و اصراری که دولت کردیم استثناء قائل شد که تنها در صورت ضرورت، ضرورت قطعی که متعین لازم دارند که در حال حاضر از دستگاههای دولت حقوق بگیرند میتواند استثنائاً به خدمت دعوت بکنند با چندین قید تا اینکه در حقیقت اطمینان خاطر پیدا شده بود که جز در مورد ضرورت یک عضو تازه ای بخدمت دعوت نشود اما در موضوع دوم که مجاز بودن دستگاه سازمان برنامه بود با انتقال اهضانی از ادارات دولتی بسازمان برنامه این موضوع البته در قانون مین شده بود و تصریح شده بود ولی دولت یک تقاضائی کرد از مجلس شورای ملی و آن تقاضا بکمیسوری بود برنامه مراجعه شد، آن تقاضا این بود که سازمان برنامه مجاز باشد در مواردی که ضرورت ایجاب کند و غیر آن راهی نباشد برای اخذ نتیجه بتواند بهر کسی که صلاح میدانند ضرورت دولتی باشد یک اضافه حقوقی، اضافه خرجی کم کند که کمسیون برنامه با قبول این تقاضا که در حقیقت ماده واحد شده بود موافقت نداشت چندین جلسه تشکیل شد، بحث شد و مذاکره شد و خلاصه با توجه باین مطالب زیر این بازمیگردیم و قبول نمی کردیم زیرا امید استیم در این مملکت همیقدر که یک رای کوچک باز شد برای فرار از وضع عادی همه اصرار میکنند همه مشتبه میشوند سعی میکنند که از طریق انحصاری و اختصاصی حد اکثر استفاده را ببرند و متأسفانه تجاربی که در این موضوع بود تأیید میکنند، جناب آقای منصور الملک که ریاست شورای عالی برنامه را عهده دار بودند در آخرین جلسه ای که در تابستان گذشته بود و در حیاط بهارستان تشکیل شده بود تشریف فرما شدند آقای ناصرقلی اردلان هم تشریف داشتند آقای دکتر امینی هم رئیس کمسیون بودند ایشان یک اظهاراتی فرمودند بما فرمودند شما اطمینان میدهم که در این قانون سوای مصلحت مملکت استفاده دیگری نشود و جز در موارد ضروری به هیچکس اضافه حقوق ندهیم البته فرمودند و ایشان هم مورد اعتماد ما بودند و تأیید کردیم فرمایش ایشان را و رآی دادیم و بالاخره مجلس هم قبول کرد و تصویب کرد و ابلاغ شد، حقیقت امر این است که ما شخص جناب آقای منصور این اعتماد را داشته و داریم که مردی هستست تمام معنی دارای اراده و صاحب قریحه و فکر در حقیقت متعین از نظر سازمان دستگاههای مملکت زیرا من خود فراموش نکردم در حدود دو سال پیش بود که یک اوضاع و احوال غیر عادی در مملکت دیدیم با دو نفر از مملین با یکا یک رجالی که در مملکت بودند مراجعه کردیم و بآنها پیشنهاد کردیم که اولاً برای نجات این مملکت و ملت دست همکاره،

بدهند بهم و خدمت بکنند و هم فکری که دارند بما بگویند همی که خدمت جناب آقای منصور رسیدیم و این فکر را خدمتشان عرض کردیم ایشان حسن استقبال فرمودند و خلاصه عقیده و نظری که با فرمودند برای اوضاع و احوال مملکت این بود که فرمودند این سازمان فکلی مملکتی بهیچوجه نمیتواند مفید به حال مملکت و اصلاحاتی بشود و بایستی که این دستگاه را متناسب احتیاج این مملکت و ملت طوری تنظیم کرد که برای رفع نواقص هر کسی را یک سکاری با سپرد و مسئول آن کار دانست که اگر آن کار را انجام نداد بشود از او سؤال کرد و مواخذه کرد و اگر البته این یک فکر بیستیده ای بود و ما اعتماد داشتیم بایشان و داریم فکر کردیم که ایشان میتوانند با خواست خدا همان نظری که در برنامه شان در پیشگاه مجلس شورای ملی توضیحاتی دادند میتواند این دستگاههای اداری مملکت را منظم کنند اما متأسفانه بیشتر کارهای سازمان برنامه که با نظر ایشان و رأی ایشان و با تصویب ایشان انجام میگردد و ایشان البته آن عقیده ای را که داشتند و باز هم فرمودند شاید هنوز هم دارند آن عقیده عملی نشد و ما دیدیم سازمان برنامه دست بیک کارهایی زد یک اشخاصی را بایک حقوق های گزافی دعوت به کار کرد که موجب سروصدای و اعتراضات مردم و جریان مملکت شد و این حرف هم حسابی بود برای اینکه در یک مملکت که بضاعت مالیرتی دیوان تیز حد اکثر ماهیانه هفت هزار ریال تا هشت هزار ریال میدهند بمعاونین وزارتخانه ها و مدیر کلها او همین مقدار حقوق میدهند و در همین حدود است حد اکثر حقوقی است که میدهند و ما قانونی وضع کردیم که هیچکس بهیچ عنوانی بیشتر از ده هزار ریال مزایا و حقوق و اضافه کار و غیره داده نشود، در سازمان برنامه کسانی آمدند با یک حقوقهای گزافی استخدام شدند که موجب تعجب همه شد میگویند اشخاصی را با اسم شورفروراننده با ده هزار ریال حقوق استخدام کرده اند، نوی این مملکت و این مردم فقیر که مالیاتی را میدهند با چه جور از آنها وصول میکنند و آنها این مالیات را چه جور تهیه میکنند و میردانند من توقع ندارم که هیئت حا که مثل خلفای صدر اول اسلام دارای آنقدر دلسوزی نسبت ب مردم باشند که بغواهند افرادی که حکومت میکنند زندگانیشان مثل بست ترین افراد با اصطلاح طبقه محکوم باشد آن توقع را نمیکند ولی این عرض را هم میکنم که علی علیه السلام که بزرگترین مرد دنیا و اسلام است و امام ما هم هست عمل او در دوره حکومت و زمامداری او چه بود من تأسی بولایت اون میکنم، و تصور میکنم باز هر چه باشد ما احساسات داریم، عواطف داریم، این مالیات که غیر و قطعی آن با چه شکنجه و زجر و زحمت از آن زارع و کشاورز و کاسب تحصیل میشود در خرچش نهایت مراقبت باید بعمل بیاید و نهایت دلسوزی بشود (صحیح است) چرا نغله بشود؟ چرا

ریخت و بپاش بشود، هیئت حا که مخصوصاً باید این نکته را مورد توجه قرار دهد که آن اشخاصی که کار اجتمای میکنند آنها کافی است که از حیثیت و شئون اجتمای استفاده بکنند کار اجتمای دیگر نباید وسیله جمع کردن ثروت و حقوقهای گزاف برای آنها بشود زندگی طبقه حا که از نظر مادی نباید بی شباهت بوضع مردم باشد این است که بنده میخواهم عرض کنم دلایلی دارم اطلاعاتی بن دادند که اشخاصی را با حقوق های گزاف استخدام کردند و دعوت بکار نمودند راننده با ده هزار ریال و ماشین نویس های متعددی که هر کدام را تقریباً ۵ هزار ریال استخدام کرده اند اطلاع داده اند یکی از مستخدمینی که در بانک ملی است تریف میکرد گفت خانم ماشین نویسی مدتها برای کار بانک ملی میآمورد امتحان کردیم و حاضر شد ما ماهی ۱۴۰۰ ریال در یکی از شعبات بانک ملی خدمت کند پیش نویس استخدام او اعضاء شد مدیر بانک گفت اول او را در یک دایره ای بگذارید تا به بینیم از او راضی هستند یاخیر اگر خوب کار کرد او را استخدام کنید، در یک دایره ای گذاشتند از او امتحان کردند نتوانست کارش را انجام دهد او را در یک دایره دیگری بردند در آن جا هم نتوانست کار کند بعد از او را خواستند گفتند ما برای شما کار نداریم او رفت و پس از سه روز آمد گفت من با پنج هزار ریال در سازمان برنامه استخدام شدم و حکمی هم دستش بود. ملاحظه فرمائید یک ماشین نویسی که خودش حاضر بود با فاصله ۱۴۰۰ ریال استخدام شود او را نپذیرفتند میروند با فاصله یکی دویز بعد با تغییر حقوق فاحشی در آن جا او را استخدام میکنند همینطور بن گفتند که یک نسخ انگلیسی که بزبان انگلیسی تهیه شده بود برای مقام و هر چه شده بود بنا شد که یک نفر افتخاراً یک تجدید نظری در آن بکنند و کلمات غلط را اونصحیح بکنند بسیار خوب حرف هم بسیار صحیح بود شورای عالی برنامه هم با ارجاع کرد که تجدید نظر بکنند همان شخص بلافاصله برای کاری که قرار بود افتخاراً انجام بدهد تقاضای یک حقوق زیادی کرد و یک قسمت اول را هم گرفت و بلافاصله چند نفر ماشین نویس را اختیار نمود خواست باو دادند کاری هم نبود که بکنند این ماشین نویسها روزی یکساعت برای امضاء دفتر حضور و غیاب خودشان را نشان میدادند و هیچ کاری هم نمیکردند بعد از چند روز گفتند که اضافه کار میخواستیم مسئول کار گفت اصلاح کاری وجود ندارد چه اضافه؟ گفتند شما باین مطالب کار نداشته باشید شما یک یادداشتی بدهید که با اضافه کار بدهند او بخنده و شوخی برداشت نوشت که بآنها اضافه بدهید بعد از دو روز این دوسه نفر خانم احکامی دستشان آمد که هر کدام ماهیانه علاوه بر هفت هزار ریال حقوق اصلی ماهیانه دو هزار و پانصد ریال اضافه کار میگیرند در حالی که کار اصلی را انجام نمیدادند تا برسد به اضافه کار و همینطور در روزنامه ها خواندم که یک کمرو فهای که در بار تبا خدمت میکرد او را برده اند با ده هزار ریال حقوق ماهیانه در سازمان برنامه

مشغول خدمت کرده اند این مسائل اسباب تأثر مردم و مخصوصاً اسباب تأثر نمایندگان است (صحیح است) برای اینکه ما از این برنامه توقع زیادی داریم و معتقدیم که این تنها راهی است که بتواند جلوگیری از احتیاجی و آتی مملکت را بگیرد و در این مملکت یک قدمهای مؤثر اصلاحی بردارد و اگر از حالا این کشاد بازی شروع شود البته من عرض کردم اطمینان دارم که این مطالب بگوش آقای منصور الملک نرسیده برای اینها ایشان با آن فکراتی که دارند اساساً تن باین کار نمیدهند ولی چه میشود کرد همان اشخاصی که زیر دست بودند و مورد اطمینان بودند از این اعتمادی که بایشان شده است سوء استفاده کردند و یک همچو خرابکاریها را اجازه دادند انجام شود اینست که من خواستم ضمن بحث در کلیات این لایحه ۵۰ میلیون ریال که در اختیار سازمان برنامه گذاشته میشود نظر معظم له را باین موضوع جلب بکنم که دستور فرمائید تمام این کارهاییکه برخلاف اصول و برخلاف نظراتان شده مورد تجدید نظر قرار بدهند و هر خرابکاری که شده است قلم نسخ و باطل روی آن بکشند بشماره پرومائی شعب اداره سازمان برنامه ابلاغ کنند که اگر آنها مقدم بیک کاری شدند که برخلاف اسلوب و اساس کار سازمان برنامه و برخلاف نیات اصلاحی باشد مورد بازخواست و معاکه واقع خواهند شد تا مجاز ندانند خودشان را بیک چنین کارهای خلاف اصولی و اماراجع به این ۵۰ میلیون ریال البته چون قید شده ضمن بودجه سال جاری پیش بینی شده بود در اختیار سازمان برنامه گذاشته میشود که بعد از انجام کارهاییکه اجرا میشود و مخارجی که میشود اسناد هزینه آنرا طبق مقررات تهیه کنند و در قسمت سازمان برنامه بجا بهای هم را می کشور در سال جاری گذاشته میشود بنده هیچ عرضی در این مورد ندارم منتهی نکته ای که هست این است که در ضمن پیدا کردن راه برای بیکارها باید اصل اهم فالاهم در نظر گرفته شود کارهایی که ضرورت دارد و مهم است مقدم بر کارهای تقنی منظور شود زیرا بطوری که میگفتند اشخاصیکه مشغول مطالعه شده اند برای تهیه کار اغلب برای سرعت در اخذ تصمیم مطالعه لازم نمیکنند که چه کاری الان بیشتر ضرورت دارد فقط بصرف از سرباز کردن یک کاری ولو باصلاح و بهین کردن یک جاده که الان مورد استفاده است چندی وقت میگذرانند و در نتیجه وقت و پول ممکن است از یک کار مهمی بیک کار غیر مهمی صرف بشود در بیان عرایض خواستم نظر جناب آقای منصور را که عهده دار ریاست دولت هستند باین موضوع جلب کنم که در حال حاضر تمام مردم این مملکت از دور و نزدیک چشمشان باین دولت دوخته شده است و همه منتظر هستند وواتی که با این نحوه با اتفاق آراه رای اعتماد مجلس شورای ملی و اکثریت نزدیک با اتفاق رای اعتماد مجلس سنا را تحصیل کرده با خواست خدا و با حسن نیتی که در اعضاء کابینه سراغ داریم موفق به برداشتن یک قدمهای مؤثر و مثبتی بشوند (نمایندگان-انشاءالله) با انتظار اینکه جلسات هیئت دولت که همیشه تشکیل میشود تمام وقتشان صرف چهاره جویی و بیش بینی کارهای مفید و عمرانی و اصلاحی بشود ما انتظار

داریم که هیئت دولت وقتش صرف توجه بکارهای فربهی و جزئی و کارهای افرادی که اغلب متأسفانه دستگاههای مملکت بفتح آنها میچرخد نباشد بلکه توجهشان بکارهای مهم و اساسی مملکت باشد که ما نمایندگان ملت در نزد موکلین خودمان و در نزد ملت رو سفید باشیم و بتوانیم از یک دولت فعال و کاری که هست او صرف خدمات اجتماعی میشود با کمال حسن نیت پشتیبانی بکنیم

نمایندگان - احسنه

نایب رئیس - آقای کهدی -

کهدی - بنده در این لایحه تبت نام کرده ام بنام موافق مشروط البته هیچ شك و تردیدی نیست که یکدمت مردمی که واجد شرایط زندگی نیستند و بطهران آمده اند باید وسایل زندگی برای آنها فراهم آورد مخصوصاً که قسمت اعظم آنها از طبقه کشاورزانند و بنده معتقدم این ۵۰ میلیون ریال که باید صرف کاربری این آقایان بشود منحصر آصرف امور کشاورزی و تولیدی بشود (بکنفر از نمایندگان- بیشتر این مبلغ صرف شده) و آنها را بر گردانند بمعلمای خودشان و کار بآنها بدهند آنها را وادار نکنند بکارهای غیر عمرانی بنده وضع زندگی یک زارع را برای آقایان تشریح میکنم و آن این است که یک زارع حد اکثری که میتواند بایک لنگه کاو کشت کند یک خروار است و میزان متوسط محصولی که بدست میآید بیش از ده برابر نیست یعنی تصور نمیکند بیش از ۱۰ برابر یک تخم ده تخم باشد (چند نفر از نمایندگان - هفت تخم) عرض کردم حد اکثری که بدست میآید ۱۰ تخم است یک خوس آن صرف تهیه آب میشود، یک خوس هم سهم مالکانه است و برای زمین بقیه میماند ۶ خروار ده درصد آنهم که بذرخ است کسر میشود میماند ۵ خروار ۴۰ و من واین خودش هست و قطعاً زن دارد و حتما دو اولاد هم دارد که یک هائله چهار نفری را تشکیل میدهند که این چهار نفر اگر هر کدام روزی یک چهار نان خالی بخورند میشود یک من و ۳۶۰ روز است در سال ۳۶۰ من صرف خوراک روزانه آنها میشود دو خروار برایش باقی میماند آیا با این دو خروار زندگی چهار نفر از لحاظ بهداری، لباس و سایر امور میگردد و میتواند زندگی کند هر خروار گندم را ۱۵۰ تومان فرض کنیم با آن چه میتواند بکند بقیه بنده باید وسایل کارشان را مهیا کرد یعنی بجای اینکه ۱۰/۵ تقسیم بدست بیاورد ۱۵ تخم بدست بیاورد باید اینها را مشغول کرد یکی از وسائلی که میخواستیم عرض کنم و وسيله اش را هم در دست داریم این است که در سال ۱۳۱۰ قریب ۵۲ میلیون گوسفند در ایران بود و متأسفانه درسته گذشته البته تقریبی عرض میکنم آنچه بنده حساب کردم واحصائی دارم بیش از ۱۰ ۱۱ میلیون نیست چه شده که اینطور شده است ۴۰ میلیون گوسفند از بین رفته جز اینکه موجبات نا امنی واسباب زحمت برای این زارع فراهم شده چیز دیگری هست؟ و همین چیزها است که باعث شده که آنها را ول کرده و بشهر هجوم بکنند بنده وضع این آقایان را تشریح کردم و وضع زندگیشان همینطور

است که عرض کردم وقتی که وضع معیشت این آقایان اینطور شد و نتوانستند خودشان را اداره کنند و معیشتشان با نان خالی هم تأمین نشد مجبورند که بشهر هجوم بیاورند وقتی هجوم آوردند اینها را به کارهای غیر تولیدی وادار میکنند، چرا آقا ۳۲ میلیون دلار گندم از خارج وارد میکنند؟ بیاید این ۳۲ میلیون دلار را با یک دستگاه منظمی صرف این آقایان بکنید ببینید بعد از یک مدتی میتواند مقدار زیادی هم گندم صادر کنید یا غیر قطعاً میتواند بنده موافق با این عمل هستم بشرط آنکه صرف امور عمرانی بشود یعنی باید فهمید این کسی که بلند شده آمده صدایش کرد و گفت اهل کجا هستی چرا آمده ای موجب آمدن چیست کارت چیست اگر موجب آمدنش فرض بفرمائید مالک سختگیری کرده است باید مالک را خواست و از او هلت را سؤال کرد که آقای مالک برای چه او را بیرون کردی اگر دردی داشت دردی را رسید و بچرفش توجه کرد و کمک باو کرد و اگر غیر از این بود بالاخره یک تکلیف دیگر باید برای او تعیین کرد در هر صورت بنده با این دستگاه برنامه البته اشخاص شریفی در این برنامه هستند مخصوصاً در قسمت کشاورزی آن هم چنین سایر قسمتهای دیگر و همینطور تذکراتی که آقای حا ذقی نماینده محترم دادند در هر دستگاهی عیوبی هست، نواقصی هست باید آقایان توجهی بفرمائید که این امور عیوب و نواقص مرتفع بشود و بنده عرض این بود که این مبلغ صرف این نباشد که آنها را بیاورند در جاده ها بکار بگذارند بدون اینکه کار کنند تبتل بار میماند و پول را بگیرند بنا بر این بنده میخواستیم تبتی بکنم از آقایانی که متصدی امر هستند وسائلی اتخاذ بشود که تولید این مملکت وسیله این آقایان اضافه بشود یکی از نمایندگان قبل از دستور راجع به رونق نباتی مطالبی فرمودند دلایل را عرض کردم نبودن انگام واحشام است، اینقدر وسائل داریم که طبیعت باختیار ما گذاشته و اماً چرا از این کوهها و مراتع ما نباید استفاده کنیم، چرا حشم داری ما باین روز افتاده که ما محتاج بشویم یک رونقی که اسماً نباتی است ولی نباتی نیست و مضر است (د کتر طبیب از نظر طبی مضر نیست) اینطور گفته میشود بنده که طبیب نیستم بهرچه میخواستیم تبتی بکنم که این دستگاه یک توجه بیشتری معطوف کند باین وضعیت که این آقایان پامور کشاورزی مشغول شوند هر چه دیگر بنده این بود که طبق ماده ۴ برنامه ۳۱ میلیارد باید در ظرف ۷ سال صرف عمران و آبادی کشور بشود که از این مبلغ ۱۰ میلیارد باید اختصاص داده شود به شهرستانها متأسفانه بهرستانها توجهی نشده است بنده خواستم تبتی بکنم که بهرستانها هم توجهی بشود که از این وضعیت نامرئوم نباشند (نمایندگان- معرئوم نباشند) به بخشید محروم نباشند بهر چه بنده تبتی میکنم آقایان این ۵۰ میلیون را تصویب بفرمائید و دولت هم با سازمان برنامه داخل مذاکره بشود که این مبلغ صرف امور کشاورزی و بر گرداندن این آقایان بمعلمای خودشان بشود (صحیح است)

نایب رئیس - يك فقره پیشنهاد راجع بكفایت مذاکرات رسیده قرائت میشود. (بشرح زیر قرائت شد) مقام ریاست مجلس شورای ملی - بمذاکراته بیانات آقای کهبد پیشنهاد کفایت مذاکره میکنند نورالدین امامی

فقیه زاده - ما قبل اجازه خواستیم بکفایت مذاکرات

نایب رئیس - آقای نورالدین امامی

نورالدین امامی - آقای فقیه زاده اجازه

بفرمائید و برایش من توجه داشته باشید این لایحه را که دولت آورده است بیانات آقایان مخالفین و موافقین هر دو صحیح بود در اطراف کلیات لایحه اگر فرمایشات آقایان صحیح بود و اغلب آقایان تصدیق دارند که در برنامه يك گشاد بازبانه شده است و باید جلوگیری شود (دکتر طباطبائی - مخصوصاً در قسمت استخدام خارجیها) در باره استخدام خارجی و قسمتی هم داخلی من اساساً مخالفم که این خانها را در ادارات راه بدهند اینها را باید بریزند بیرون بروند بچهداری بکنند خانه و زندگی درست کنند بجمعیت مملکت اضافه بکنند این ماشین نویسیها را باید ریخت بیرون (همهها نمایندگان) ولی ۵۰ میلیون ریال که دولت اعتبار میخواهد برای این بیکارها بود که پشت دیوارهای همه ما شب و روز خوابیده بودند و از گرسنگی میبردند و يك قسمت هم از این مبلغ مصرف شده است و این بتوان يك مرفیعی است که بيك مریض زده شده است در اطراف این مذاکره احتیاج ندارد آقایان همه هم تصدیق میکنند که دولت آقای منصور الملک از قدم اول بزرگترین قدمی که برداشته همین عمل بود و بزرگترین خدمت را کرد که احتیاجی بمذاکره ندارد همه موافقم که رأی بدیم و لایحه تمام بشود سلامتی بروم دنبال کارش. (رأی - رأی)

فقیه زاده - بنده اول استعفا کرده بودم.

نایب رئیس - پیشنهاد کفایت مذاکرات است توجه نمی فرمائید نام نویسی قبلاً شده و بمذاکرات پیشنهاد کفایت مذاکرات دوباره اسم نویسی شروع میشود آقای ارباب مهدی مخالفت میکنند؟

مهدی ارباب - بله بنده مخالفم، مخالفت بنده بسیار مختصر است در این ماده واحده تصریح دارد این اعتبار برای منظور عودت دادن افراد بنماز و محل کار خودشان و اشتغال به کارهای عمرانی مصرف میشود بنده فقط يك استدعاوند کرد ام آن این است که همین طور که افراد بنماز خودشان و خانه های خودشان دولت میخواهد عودت بدهد این فکر را هم بکند که افرادی که از خانه بزرگتر خارج شده اند مخصوصاً در استان بلوچستان که این سالهای اخیر در حدود ۱۵ هزار نفر هجرت کرده اند در انجام يك کارهای ایجاد بشود که آنها برگردند بوطن و خانه خودشان.

نایب رئیس - این مخالفت وارد نبود

ارباب مهدی - مخالفتم را هم پس میگیرم

رأی هم میدیم

نایب رئیس - آقای نخست وزیر

نخست وزیر - البته عموم آقایان توجه دارند

بلازم تصویب این پیشنهاد (صحیح است) معاهد چون راجع بوضع سازمان برنامه يك فرمایشاتی شد آقای

حاج سازقی تذکراتی دادند البته از روی سهام حلقه و غیر خواهی و نظر اینکه ممکن است اطلاعاتی که به آقایان میرسد يك قدری افراق آمیز باشد و توجه هم دارم نمولی فرصت ندارند در قسمت برنامه چند کلمه برای روشن شدن اذهان آقایان بعرض میرسانم البته ترتیب برنامه و زندگی برنامه ای در محیط ما و در جامعه ما معمول نبود نیت خوب هم خیلی بوده است و هست همه نیتشان خوب است حرف خوب هم خیلی گفته میشود ولی از قوه به فعل آوردن آنها ترتیباتی لازم دارد اصول و باصلاح منتهی لازم دارد که باید تصدیق بکنیم که هنوز نداشته ایم یا اگر داشته ایم کم داشته ایم وعادت نداریم اینست که وقتی صحبت برنامه شده است اولاً دو سه سال مقدماتش طول کشیده است برای اینکه به پیشیم چه چیزها لازم است و چه نظرهایی باید اتخاذ کنند و بعد هم که تحقیقاتی شده است معالجات مقدماتی شده است رسیدیم به مرحله تشکیل و تشکیل سازمان برنامه هنوز یکسال نگذشته است از عمرش در صورتی که کارهای برنامه ای يك مقدمات مطالعه های دقیقی لازم دارد در هر قسمتی اصلاح خود تشکیل يك سازمان جدید که باید يك کارهای مهم و تولیدی و عمرانی بکند هر جزئی يك بعثی دارد و يك ترتیبات و يك مقدماتی لازم دارد، طول و تفصیل زیاد دارد که با حرفهای سابق چندان وفق نمیدهد زیرا وقتی که ما توجه بعمل داشته باشیم آنوقت میدانیم که مسئله آبیاری چه قضیه است و چه جور میشود و هده داد که فردا میشود پس فردا میشود یا یکماه یا یکسال دیگر به منظور موضوعات دیگر راجع برشته های مختلف عمرانی و تولیدی که هر کدام يك بحث مفصلی است امور صنایع و معادن داریم همه اش جزئی است که يك جزء معادن و صنایع است، راه میخواهیم، تشکیلات میخواهیم که نه فقط جنبه های فنی ساختمان و عمرانی دارد جنبه های اجتماعی هم لازم دارد بالاخره اینها يك مباحثی است يك زمینه خیلی مفصلی دارد تصدیق بفرمائید وقتی يك چنین سازمانی شروع میشود از روز اول نمیشود توقع داشت که صدم درصد موافق منظور و مقصود باشد بنده تصدیق میکنم که نواقصی در کارمان هست ولی اگر نواقص هست باید يك قدری فرصت بدیم، يك قدری حوصله داشته باشیم که در ضمن عمل نواقص و معایب را رفع کنیم (صحیح است) اگر از روز اول يك امر تازه غیر متعادلی، کوچکترین انحرافی را ببینیم و وقت را صرف آن بکنیم بالاخره از اصل موضوع و از آن راه مستقیم منحرف میشویم (یک کفتر از نمایندگان - متأسفانه انحراف شده است) بمقیده بنده صبر بفرمائید مرض مرا گوش بدید آنوقت هر جزئی را بنده حاضر من توضیح بدیم بالاخره تمام این جزئیات و معایب اعم از بزرگ یا کوچک را باید رسیدگی کرد و رفع کرد باید اعتراف کرد که ممکن است انحرافی در کار باشد ولی من مقصودم این است که آنرا نباید دلیل قرار داد برای بدی کار و بد بودن موضوع و اساس ما الان يك دستگاهی داریم و يك کار وسیعی در دست داریم تمام این رشته ها دستگاه میخواهد بنده اینجا بکنم دیگر عرض کردم

يك كلمه میگویم اصلاح کشاورزی چندین رشته دارد چندین دهه تفکیک متخصص و مقنن لازم دارد که در هر قسمتی کار بکنند اینها اسباب میخواهد اینها لوازم میخواهد اینها اجزاء میخواهد بالاخره اینها وسائل میخواهد (شورتری - تدریجی الحصول است) هر چه هم سعی کنیم که محدود و مختصر باشد باز از آن نقطه نظر اصل کار که ملاحظه میکنیم زیاد است و بالاخره این را اگر تمام اوقاتمان را صرف بکنیم که يك نفر عضو زیاد است یا پنج نفر عضو زیاد است از اصل موضوع دور میافتیم بنده این نظر را خودم دارم که هر چه کار سهل و ساده باشد و هر چه مختصر و کم کار باشد بهتر است اما يك قسمت را از ابتداء نمیشود فهمید باید در عمل دید، جمع آوری کرد مقیده ام در عمل این است اما از روز اول آن نقطه آخر را در اینچور تشکیلات نمی توان دید اعتراضی است میگویند که حقوق فلان عضو خیلی زیاد است یا فلان عضو بیجهت استخدام شده اینها قابل رسیدگی و قابل اصلاح است اما عرض کنم که یک مقدار زیادش هم افراق آمیز است مثلاً میگویند ماشین نويس، يك عده زیادی مشاور و متخصص خارجی داریم باید يك اشخاصی باشند که بزبان آنها آشنا باشند مثلاً تند نویس اینها لازم دارند ماشین نویس استوگراف لازم دارند خوب این يك چیزی است که کم است و وقتی پیدا شد يك حقوقی میخواهد که البته باید این حقوق را بهشان داد و آنها را راضی کرده ام آقایان تصدیق دارند که حقوقی که امروز داده میشود فردی که نگاه کنیم زیاد نیست مجموع تشکیلات زیادی دارد و اگر بزنگی همان اشخاصی که میگویند حقوق زیاد میگیرند دقت بکنند می بینند که بزحمت حقوق آنها مخارج آنها را تکفانو میکند (صفايي - ولی این حقوقی که میگیرند سایر مستخدمین را مأیوس کرده) بالاخره اینها يك کارهای حساسی است و يك اشخاص مخصوصی برای این کارها لازم است و باید راضی باشند که بیایند کار بکنند يك نکته دیگر هم که تذکر میدهم این هم برای توضیح است که متوجه باشید در سازمان برنامه يك محدودیتهائی است اولاً ساعات کار زیادتر است، صبح و عصر است و شبها هم کار میکنند بدون اینکه اضافه همانطور که در سایر ادارات معمول است برای ساعات اضافه کار بگیرند و حقوق آنها همین حقوق معطوفی است که میگیرند هر قدر هم کار زیاد داشته باشند باید بکنند ولی فوق العاده و اضافه کار نیست و دیگر اینکه کار آزاد در خارج نمیتوان داشته باشند در صورتی که اغلب اعضاء ادارات و وزارتخانه های ما در ساعات فراغت میتوانند کار آزاد بکنند ولی در سازمان برنامه معمول است کسی که آنجا وارد شد نمیتواند کار آزاد بکند بالاخره محدود است.

بعلاوه اینهم که میگویند اشخاصی را که از ادارات و وزارتخانه ها آورده اند بسیار کم است، اشخاصی را که آورده اند آنجا نسبتاً عده شان را میشود گفت معتدبه است اشخاص متخصص و مقنن است که يك عده شان شاید در ادارات دولتی بوده اند آنجا وجودشان لازم نر بوده است آورده اند آنها، آنها خدمت میکنند

و مصدر کار هستند. به آقایان هم عرض کنم خوب هم خدمت میکنند بله طرحی ويك برنامه ها و يك نقشه های بسیار مفیدی الان طرح شده و اینها در شرف اتمام است و يك قسمتش تمام شده برای عمل حاضر است و بزودی بجریان میافتد الان هم نمایندگان بانک بین المللی هم آمده اند و مشغول هستند مشغول دیدن این لوايح و این نقشه ها و این طرحها هستند که امیدوارم يك قسمت آنها کاملاً مورد تصدیق آنها واقع بشود و موضوع كمك اقتصادي که در نظر داریم، یعنی كمك اقتصادي بانگی آنها هم عملی بشود اینها پیشرفتهائی است که در کار برنامه ما حاصل شده است این سال اول در واقع سال تهیه عمل بوده است بجهت اینکه قبلاً که طرحها و نقشه های عملی حاضر نشده بود و تعقیقات کلی بوده است اما در این یکسال است که دستگاهی که تشکیل شده است پرداخته است تهیه طرحها یعنی طرحها وقتی که تمام بشود میتواند بعمل بگذارند، مناقصه بگذارند چنانچه که دو سه قلمش الان شده است این دوسدی که در سیستان الان شروع ساختمانی کرده اند نتیجه همان مطالعات است سد كرج که الان يك قسمتش شروع شده است ساختمانی نتیجه همان مطالعات و نقشه های دقیقی است که تهیه شده است و همچنین جاهای دیگر که برای قسمت آبیاری گروههای زیادی فرستاده شده است (فقیه زاده - سفیراز قروین) این راعرض کنم هم چاه مشغول هستند این مقدمات را دارند تهیه میکنند و امیدوارم از سال دوم فعالیت خیلی زیادی آقایان ملاحظه بکنند اما این کارها يك کارهای پرداخته ای است مال آینده است کار امروز و فردا، یکماه و یکسال نیست این کارهائی است که امیدوارم برای آینده مملکت سعادت و ترقی داشته باشد اینکه فرمودند بهر جا باید برسد، البته باید بهر جا برسد اما بهر جا رسیدن این نیست که ما يك پولی را تقسیم بکنیم و بهر جا يك سهمی بدیم باید اول دید هر جایی چه کاری لازم دارد آنوقت کارش را تهیه کرد و سهمش را داد چنانچه ملاحظه میفرمائید يك جا آبیاری شروع شده است پول میدیم، يك جا صنایع و کارخانه ها چه سازند و چه کارخانه های موجود را اصلاح بکنند، جاهای دیگر جنگل دارد، دستگاه جنگلیانی اصلاح میشود، جای دیگر پرورش برای دام و حیوانات است و تشکیلات میخواهد این است که وقتی باین جور نگاه می کنیم ببینیم همه جا سهم خودش را میگیرد، هیئت های اکتشافی که بجنوب رفته اند اینها مشغول اکتشافات معادن هستند در قسمت نفت و سایر معادن مشغول مطالعات هستند، همچنین مشغول مطالعات آبیاری هستند، بالاخره هیئت هائی برای بهداشت رفته اند برای دفع مالاریا الان چندین هیئت داریم در نقاط مختلف که دارند کارهای اساسی میکنند این برای سلامت مردم است وقتی که مردم سالم نبوندند کار اصلاً از شان بر نیاید، خوب اینها همه جنبه برنامه ای دارند، همه جزو کارهای برنامه است و اما قسمت اینکه آقایان کهبند هم تذکر دادند تولیدی باشد، خوب همه این کارها مربوط بتولید است وقتی ما در

آبیاری کار میکنیم این برای تولید است، وقتی برای اصلاح کشاورزی کار میکنیم بجهت تولید است بالاخره وقتی کار بهداشتی میکنیم این را میخواهم عرض کنم که این کار تولیدی است، بجهت اینکه وقتی مردم سالم نباشند، قوه نداشته باشند تولید خوب نمیشود اینها همه مربوط بهم است. من از آقایان میخواستم استعفا بکنم با يك نظر وسیعتری، با يك نظر بازتری کارهای سازمان برنامه را در نظر بگیرند این کارها کار اساسی است و هر روز ایراد کردن به آن ... البته بنده ایراد نمیکنم بنده تذکرات آقایان البته عرض میکنم معایبی هم هست که باید رفع کرد ولی طرز جمله کردن، طوری نباشد که موجب دلزدگی بالاخره سخت کردن این دستگاه باشد زیرا همانطوری که فرمودند چندین سال زحمت کشیده شده، خرج شده و الان هم خرج سنگینی میشود این را باید کوشش بکنیم که با فعالیت و جدیت انشاهای بجریان یفتند (نمایندگان - انشاهای بنده قول میدهم سهم خودم که همیشه این علاقه را داشته ام حالا مخصوصاً بیشتر علاقه دارم برای اینکه مسئول قسمت های عمومی هم هستم و در برنامه هم ما نهایت دقت را میکنیم که اگر نواقص و معایبی هست انشاء الله رفع بشود تا با تقویت و پشتیبانی آقایان بتوانیم این کار را پیش ببریم و بيك نتیجه ای برسیم این راجع بکارهای سازمان برنامه بود اما این لایحه در واقع این يك تحمیل کاریست سازمان برنامه این کار خود برنامه نبوده وضع بیکارانی که هجوم آورده اند هر ساعت مخصوصاً يك جنبه خاصی داشت و ما مجبور بودیم بغوریت يك علاجی بکنیم قريب بیست هزار نفر ویلان و سرگردان و بیکار در تهران جمع شده بودند که هم اسباب نگرانی بود هم اسباب تأثر بالاخره در همان روز های اول که بنده مأمور تشکیل کابینه شدم، خوب قضایای مملکتی است مأمور حل و فصل آنها هستیم اول قضیه اینکه جنبه حادی هم پیدا کرده بود بر خوردیم این بود که بسط فکر کردیم يك ترتیبی داده شود هم برای اهائه اینها ضمناً يك کاری هم بکنند يك تشکیلات فوری و موقتی دادیم و يك تصمیماتی اتخاذ شد البته چون فوریت داشت آنوقت هم جلسات مجلس منعقد نبود یعنی دوره تعطیل بود بنده مقضی ندانستم که تأمل بشود (صحیح است) يك کارهای فوری کردیم چنانکه نتیجه اش را امروز آقایان می بینید و نتیجه خوب هم داد بالاخره اینها جمع شدند اهائه شدند پول بهشان داده شد فرستاده شدند به محل های خودشان قريب ۲۰ هزار نفر بودند الان در كرج که يك مرکز بود برای جمع آوری اینها تجاوز از ده هزار نفر شده بودند نادو روز قبل ۱۸۰۰ نفر بیشتر باقی نماندند که تصور میکنم امروز شاید کمتر از هزار نفر باشند تمام وسائل ممکنه، نمی گویم خیلی عالی ولی باندازه ای که ضرورت داشت برایشان فراهم آمد و بترتیب و تدبیر اینها بجایای خودشان اهاده داده شدند و يك کارهای فوری و موقتی هم برای اینها تهیه شد آقایان گفتند که این جور کارها بانقشه نبود کارهای اساسی نبود عامه مقید نبودیم که باین فوریت کارهای

بانقشه و با اساس بشود منظور اساسی ما مشغول کردن اینها و اهائه اینها بود اینها را گفتیم که کارهای هم بکنند در يك جاهائی در يك راههای برای درست کردن چاده ها، برای هر یض کردن چاده تسطیح چاده، يك جاهائی يك کارهای مهندسی بود مثلا در مغان يك سد داریم بکنیم، که حسن خان لر همت و دارد از بین میرود از همین وسائل استفاده شد گفتیم آنچه هم کار کنند اینها باهم است نمیشود ایراد کرد که نقشه بخواست، صبر کنیم نقشه بکشیم بپردازد آن روز نمیشورد پس اینها مجموعاً سبب شد که ما اینکار فوری را بکنیم و چون سازمان برنامه يك دستگاهی بود آماده تر و میتوانست فوری تر این کار را بکند چنانچه کرد این را تحمیل کردیم سازمان برنامه بنابراین این يك اعتباری نیست که سازمان برنامه برای نقشه های خودش گرفته باشد، این يك مأموریتی است فوق العاده که دولت داد سازمان برنامه این پول را خرج بکنند هیئت نظارت هم هست حسابش را هم تمام با اسناد وزارت دارائی تجویل میدهند حالا بیش از این نمی خواهم در این مورد عرض بکنم (احسن)

بعضی از نمایندگان - رأی رأی

نایب رئیس - نسبت بكفایت مذاکرات رأی میگیریم آقایان اینکه با کفایت مذاکرات موافقت دارند قیام فرمائید (عده کثیری برخاستند) تصویب شد. شروع میکنیم بقرائت پیشنهادات پیشنهاد آقای کهبد (بشرح ذیل خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی اینجانب پیشنهاد

مینمایم که تبصره ذیل اضافه شود

تبصره - وزارت بهداری مجاز است سالیانه ده

نفر از پزشکان خود را بارهائیت شرایط تقدم که عبارت

از سابقه خدمت در وزارت بهداری (بعضی از نمایندگان

پیشنهاد خرج است) (زنک رئیس) و اهمیت مشافلی

که عهده دار بوده اند در مقابل هرشش سال خدمت يك

سال برای مطالعه و تکمیل معلومات به خارج اعزام دارد.

بعضی از نمایندگان - پیشنهاد خرج است

نمی شود.

نایب رئیس - چون وارد نیست مطرح نخواهد

شد بحث نمیشود پیشنهاد دیگری قرائت کنید.

(پیشنهاد آقای آزاد بشرح زیر قرائت شد)

ریاست مجلس شورای ملی - پیشنهاد میکنم بجای این

که در لایحه قید شده در اختیار سازمان برنامه بگذارند

قید شود در اختیار چند نفر از اعضاء دیوان معاسبات

عمومی بگذارند آزاد (صحیح است)

نایب رئیس - آقای آزاد بفرمائید

عبدالقادر آزاد - بنده بایشهاد جناب آقای

نخست وزیر راجع باین كسكى که باآوارگان شده

است موافقم ولی از نقطه نظر اینکه در اینجا قید

شده است که این پول در اختیار سازمان برنامه گذاشته

شود مخالفم و دلیلی هم که دارم این است که ما در

دوره گذشته وقتی که بودجه را می آوردند مطالعه

می کردیم می دیدیم ۹۳ درصد خرج پرنسل میشود

پایانکه یکمقدار از بودجه ملکوترا باشخاص معینی میسپاریم که صرف عمران و آبادی مملکت بشودولی طبق مندرجات جرائد تقریباً ۱۲۰ میلیون تومان سازمان برنامه خرج کرده است و بهچوجه من الوجوه از این بهره برداری نشده است من معتقد هستم که درسیاست تخصیص سازمان برنامه از سایر وزارتخانهها و کوردرها برده است (شوشتری - فارسی فرمائید) (حاذقی - اگر رکورد را بشکند بشکند باید رجوع کنید) سازمان برنامه ما چیزهای عجیبوغریبی درست کرده است یک اداره درست کرده است برای تعقیب دریاها که دریاها را گود بکنند چندین میلیون هم بودجه برایش گذاشته اندیک اداره درست کرده بنام مهمانخانه برنامه که یک خرجهای بیهودهای آنجا میشود بنده در موقعش زیاد صحبت میکنم استاد و مدارکی به بنده داده اند من درروز معین این مطالب را ذکر خواهم کرد مقصود بنده این است که شخصاً اعتماد و ایمان باین که این سازمان برنامه این پول را بمصرف خودش برساند ندارم از جناب آقای نخست وزیر دوخواهش دارم یا اینکه این پول را در اختیار یک کس دیگری بگذارند یا اینکه این پنج میلیون تومان را از سازمان خود برنامه معین کنید خرج بکنند از این دو یکی را بکنند سازمان برنامه یک پولهای گرفته است که نقله می کند حالاهم باز از این قسمت از بودجه ملکوترا ما بیائیم ۵۰ میلیون ریال اختصاص بدهیم برای اینکار و بدهیم بسازمان برنامه من این را اعتماد ندارم این است که معتقد نیستم و خواهش میکنم یک هیئت دیگری تعیین کنید یا این را بسپارید بیک سازمانی یاوزارت راه ، یاوزارت کشور ، یا یک وزارتخانه دیگر یا اینکه چند نفر دیگر از هیئت دیوان محاسبات عمومی که محل اعتماد و اطمینان خود آقای نخست وزیر هم بودند و دیروز اسامی آنها را آوردند بآنها بسپارند که این خرج بانظر آنها بمصرف خودش برسد .

نایب رئیس - آقای مخبر فرمائید

مخبر (دکتر حکبان) - پیشنهاد آقای آزاد البته دو اشکال اساسی داشت یکی اینکه دیوان محاسبات یک دستگاهی است که برای نظارت خرج و دخل بودجه طبق مقرراتی که در قانون دیوان محاسبات تنظیم شده است ، تصویب شده است برای آن ایجاد شده است انحراف آن برخلاف اصول و برخلاف قانون است یک اشکال دیگری که در فرمایش آقای آزاد بود این است که اگر دستگاه برنامه را آقای آزاد مجوز برای صرف ۵۰ میلیون ریال نمی داند بطریق اولی برای نقشه های اساسی و مصارف بیشتری و غیر مجهز و غیر مناسب می داند (آزاد - عقیده من این است) لازمه این پیشنهاد ایشان این است که این دستگاه مجهزی که برای تأسیس آن مبالغی خرجش شده است و این کار ۵ میلیون را با کمال سهولت میتواند بدون صرف هزینه اضافی و غیر ذلک بمصرف برساند بدستگاه دیوان محاسبات یا هر دستگاه دیگری که مقتضی میدانند واگذار کنند و مصارف خیلی زیادی صرف آن دستگاه بشود تازه آن دستگاه و ضمیمش معلوم نیست که بتواند بآن درجه سازمان برنامه برسد که این ۵ میلیون

تومان را برای بکار انداختن یک عده بیکار بمصرف برساند این یک عمل فوری و آتی و ضروری بود لازم بود از یک دستگاه مجهزتری استفاده شود و مجهزتر و آماده تر از دستگاه برنامه هم انصافاً وجود نداشت بنابراین استفاده میکنم آقای آزاد پیشنهادشان را پس بگیرند و بیک موقع دیگری موکول فرمایند .

نایب رئیس - نسبت به پیشنهاد آقای آزاد رأی میگیریم آقایانی که با پیشنهاد آقای آزاد موافقت میفرمایند (عده کمی قیام کردند) تصویب شد. پیشنهاد دیگری قرائت میشود (پیشنهاد آقای نریمان بشرح زیر - قرائت شد) اینجانب محمود نریمان نماینده تهران پیشنهاد میکنم لایحه شماره ۲۲۸۲-۲۷/۱۱/۲۸ دولت (شماره ترتیب چاپ) بشرح زیر اصلاح و ماده زیر بجای آن تصویب گردد :

ماده ۱ - وزارت دارائی مجاز است مطابق

تخصیص و تصویب هیئت دولت تا میزان پنجاه میلیون ریال از محل درآمد عمومی کشور در اختیار سازمان برنامه بگذارد و پس از تصویب بودجه کل کشور وجوه پرداخت شده را بابت اعتبارات وزارتخانه های ذیمنه دخل احتساب نماید - سازمان برنامه وجوهی را که باین ترتیب با اختیارش گذارده میشود بر طبق تصویبات متخذة از طرف دولت صرفاً برای هودت دادن افراد بنمازل و محل کار خودشان و مشغول نمودن آنها بکار های راهسازی و کشاورزی و غیره بتربیتی که مقتضی بداند با نظارت وزارت دارائی بمصرف خواهد رسانید و حساب و اسناد آنرا که سازمان برنامه روی مقررات خود تنظیم و با نظارت وزارت دارائی پرداخت مینماید بوزارتخانه های ذیمنه دخل تحویل خواهد نمود که آنها بابت اعتبارات مربوطه خودشان پذیرفته و بخرج منظور دارند .

نایب رئیس - آقای نریمان

نریمان - چون در ضمن توضیحاتی که عرض میکنم اشاره باشخاص میشود و ممکن است در ادای مطلب سوء تفاهمی ایجاد شود باین جهت مطالب را یادداشت کرده ام که قرائت میکنم :

۱ - آنچه بنظر میرسد مقصود دولت از پیشنهاد این ماده این است که تا میزان ۵۰ میلیون ریال با استفاده از آزادی عملی که سازمان برنامه از مقررات محاسبات عمومی دارد هر چه زودتر بمصرف هودت دادن افراد بنمازل و محل کار خودشان و مشغول نمودن آنها بکارهای راه سازی و کشاورزی و غیره برسانند و بادر نظر گرفتن وضع فعلی بیکاری این اقدام دولت که خیلی هم بجا است بناچار نهایت فوریت را دارد ولی بکفایتی که این ماده انشاء هدهه صرف این وجوه تازمانی که بودجه کل کشور از تصویب مجلس نگذشته است در حدود همان دو دوازدهم های مصوبه و آنچه بنده تصویب برسد خواهد بود زیرا در این ماده تصریح شده است « از محل بودجه سال ۱۳۲۹ وزارتخانه های ذیمنه دخل » چنانچه این ماده بهمین کیفیت بتصویب برسد وزارت دارائی در انجام منظور دولت که علاج فوری بیکاری و سرگردانی افراد است دچار اشکال خواهد شد بنابراین این

وزارت دارائی که بوسیله اشخاص آزمووده و امتحان داده و صحیح العمل اجرا شود بمصرف برسد .

نایب رئیس - آقای نورالدین امامی

نورالدین امامی - بدبختانه آقای نریمان دیشب با مطالعه کاملی یادداشتهای مفصلی برداشته بودند که پیشنهاد بکنند بنده هم اگر میدانستم در جواب ایشان یادداشتهای بر میداشتم آقای نریمان توجه فرمائید چند جمله اینجا فرمودید چون فتدیر است و باید زووتر رأی گرفته شود من مختصراً میخواهم جواب عرض کنم اینکه فرمودید باید بمصرف برسد همانطور که جناب آقای نخست وزیر توضیح دادند یک قسمت عده اش بمصرف رسیده است (صحیح است) یعنی در اوائلی که دولت جدید تشکیل شد و جناب آقای نخست وزیر مأمور تشکیل هیئت دولت شدند تصمیم گرفتند فوراً هم و این موضوع عملی شد و دلیلش هم این است که این ۲۰ هزار نفر که فرمودند از تهران رفتند و مشغول کار شدند حالا هم تصور میکنم چیزی از این وجه باقی نمانده باشد که پیشنهاد ها عملی بشود که تحت نظر هیئت نظارت یاوزارت دارائی یا دیوان محاسبات بگذارند و این وجوه مصرف شود اما راجع به هیئت نظارت که فرمودید خود آقای اشخاصی بودند که در روز این اشخاص که انتخاب شدند رأی دادید (مکی - از کجا میدانید؟ شما مگر علم غیب دارید) آقای مکی شما چه حق دارید وسط حرف من حرف میزنید من نگفتم بساین اشخاص رأی داده اند . آقایان رأی داده اند هر کس اکثریت داشته او برده است عرض کنم این اشخاص که انتخاب شده اند از اشخاص صالح و پاکدامن و صحیح العملی هستند دلیلش هم این است که اکثریت نمایندگان مجلس بآنها رأی داده اند (آشتیانی زاده - این دلیل نمیشود ما رأی بر خلاف اصول خیلی دادایم و بازم می دهیم .

رأی میگیریم به پیشنهاد آقای نریمان آقایانی که موافقت فرمایند (عده کمی قیام نمودند) تصویب نشد چون چند فقره پیشنهاد دیگر هم رسیده وقت هم گذشته و آقای وزیر دارائی هم میخواهند لایحه ای تقدیم بکنند هم لایحه شانرا تسلیم بکنند بعد جلسه را ختم میکنیم و موکول میشود برای روز یکشنبه فرمائید آقای وزیر دارائی .

۷- تقدیم یک فقره لایحه بوسیله آقای وزیر دارائی

وزیر دارائی - بنده اول میخواستم راجع بنان تبریز که آقای آشتیانی زاده تذکره دادند یعنی مورد توجه و عنایت آقای آشتیانی زاده واقع شده است عرض بکنم . عرض کنم با اینکه آقای نورالدین امامی و آقای بهادری که ارتباط نزدیک و تماس بیشتری با مردم آنجا دارند و از وضعیت نان آنجا اظهار رضایت فرمودند مع الوصف دستور رسیدگی و تحقیق داده میشود و کوشش و اهتمام خواهد شد که اگر واقعاً نواقصی در کار نان آنجا باشد مرتفع بشود و انشاءالله نان آنجا وسایر نقاط نسبت بوضعی که دارد بهتر میشود ضمناً یک لایحه است راجع بپرداخت مخارج کمیسیون بیطرفی که باید بکار رود میرسد توجه کند این را تقدیم مقام ریاست میکنم .

نایب رئیس - بکمیسیون مربوطه ارجاع می شود .

۸- تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

نایب رئیس - جلسه را تعطیل میکنم جلسه آینده روز یکشنبه دستور بقیه لایحه و در صورتی که خبر کمیسیون بودجه راجع بمخارج سنهام آماده باشد مطرح خواهد شد . (بنجاه و پنج دقیقه بعد از ظهر مجلس تعطیل شد) نایب رئیس مجلس شورای ملی - **جواد گنجی**

نایب رئیس - آقای دکتر کیان فرمائید .
دکتر کیان (مخبر کیسون بودجه) - این پیشنهاد جناب آقای نریمان البته با نهایت حسن نیت تنظیم و تقاضا شده است و من خیلی خوشوقت و خوشنودم که همانطور که فرمودند با مطالعه قبلی تنظیم شده است ولی زمینه ای که ایشان پیشنهاد فرمودند روی طرح قبلی است که مجلس داده شده است و بعدد کمیسیون بودجه آنرا تغییر دادند و این لایحه تازه ای که فلان داده شده است آن منظوری را که جناب آقای نریمان دادند تأمین کرده در این ماده فعلی بهچوجه ذکر از درآمد های وزارتخانه های ذیمنه دخل برده نشده و نوشته شده از درآمد عمومی کشور بنا بر این آن منظوری را که داشتند اساساً خود به خود در این ماده تأمین شده است فقط منظور از این پیشنهاد این است که بوسیله یک دستگاه سریع العمل تر و بدون رعایت و مقید بودن با اصول محاسبات عمومی معمولی این ابتدای ضروری فعلی را از پیش پای کشور بردارد بنا بر این البته آقایان نمایندگان تهران درموقمی که رأی خواهند داد توجه باین خواهند فرمود که نظر دولت از این پیشنهاد این است که با سرعت عمل کار بکنند و مقررات دیوان محاسبات عمومی در این بابت رعایت نشود و از این جهت است که لابد این پیشنهاد هم خلاف نظر دولت و خلاف نظر عملی است که میخواد انجام بشود بنا بر این تقاضا میشود که پیشنهاد خودشانرا پس بگیرند و موافقت فرمایند که بهمین صورت عملی بشود .

نایب رئیس - چون صحبت میشود که مبلغی از این اعتبار قبلاً بمصرف رسیده است لازم است توضیح بدهم شاید درموقمی که مجلس تعطیل بوده است باضطرار اقدام باینکار شده باشد والا ممکن نیست مجلس شورای ملی پولی را که خرج شده است و دولت بعد لایحه آن را بیاورد اجازه بدهد (صحیح است) این مطلب باید گفته شود که سابقه پیدا نکند.